

8477/VIII.

ACADEMIA
REPUBLICII
SOCIALISTE ROMANIA
FILIALA CLUJ
BIBLIOTECA

M_sU. 227/
A-B

et Strictissima observantia Continuit, hogg
tudhapál miter lelepszé magolat az
jóró Reunificatio allhatmatosságarat tan
tani, tudára advan ezen F. K. Tuber
nium vendelest azoll a' tülh coner-
nal.

Kált M. archy. Martiynal 37 di. Nap
jan 1789 a' V. M. archy. Vargye
Tiszt Közönseges Bütéjéből

Gr. Dethlen János

V. J. Spány

Török Pál

COMPILATA

ECCLESIASTICARUM Constitutionum

Ex

Antiquioribus et Recentioribus Syno-
dalibus ac Consistorialibus, Generalibus
et Partialibus Constitutionibus, Nonnul-
libi etiam Patris Legibus Decretis ac
Regiis Rescriptis Inscriptis per Dnos Fra-
tres Ecclesiasticos collata pro futu-
ro Sequentibus ad Collegendum commen-
data

IN

Usum Diaecesium Nostrarum, in iisdemqz
fratrum Ministrorum ac Ecclesiarum Per-
sonarum item Accessoriarum, congesta in
hunc Fasciculum per eos, Quibus Publice
taliter & aliter deservire volupe fuit.

Anno 1780

per Mich. Kormay & Georgium Dorsfi

Josephi Basko

i. Cor. xiv & 40.
Omnia decenter et ordine fiant.

i. Tim I. & 9.
Lex iusto non est posita.

Malach. II. & 7.
Sacerdotis labia scientiam custodiant
et Legem ex ore eius requirunt,
Angelus enim Domini Exercituum
est.

Comicus Bonas
Mali Mores edunt Novas Leges

i. Tim iii & 14. 15.
Hac scribo ad te ut scias quomodo op
porteat in Domo Dei versari quia
est Ecclesia Dei vivi.

Summarium Partium conspectus.

Pars Prima.

De Ecclesia Donisq; Giurcan Pap I--

Pars Secunda.

De Parochis, Scholarum Rectoribus
Cantoribus Discipulis et aliis hinc
spectantibus Pag ii et sequentibus

Pars Tertia

De Ecclesiarum Inspectoribus Do
mesticis Curatoribus Aedilibus et
qui accedunt Pag 29. et sequentibus

Pars Quarta.

De Superintendente, Seniori
bus, Consistorio, Synodo, Partialibus
et Quindenariis Sedibus Pag. 32--
et sequentibus.

Pars Quinta.

De Variis Constitutionibus Pag. 52--

Fundamentum Legum et Ecclesi-
asticarum Constitutionum est

Quemadmodum omnibus Societatibus in-
certum, bonum, et pium finem. coalescentibus;
ita etiam Ecclesia pro pietate Christiana colen-
da collecta, Naturaliter Ius competit pro
sui status conservatione, eas Leges et Con-
stitutiones condendi, quae Summis Potestati-
bus et Republicae conservandae contrariae
non sunt, imò ad Finem suorum obninen-
dorum serviant, Nampe: Fidem sinceram
Pietatem non furatam, imò Mores Chris-
tiano dignas formare aptae Mater sunt, quibus
qui morem gerere recusat, Societate ex-
cludendus, ejusque Iuribus privandus est,
nec dignus Societate viri censendus ve-
nit, ita nec Ecclesiae Communionem dignus ha-
beri potest, qui ejus statutis Commu-
ni consensu introductis non obtemperat
Conse. Nicol. Christiana Part 4^a Cap. 3. §. 10
it. 12

PARS PRIMA

De Ecclesia, Bonisque ejusdem ac
aliis ei spectantibus.

Articulus 1.

A² Ecclesiæ Bonum ait nem sabbat el idem. De Bo-
nitatein Approb. Const. Part 1. Tit. 1. Art. 10. nis Ec-
Tit 14 Art. 1. Iuris Eccl. Cap 7. §. 14. clesia.

Bona Ecclesiae sunt: aut Mobilia, aut Im-
mobilia. Haec iterum sunt Duplicitia; aut
enim Immediate sunt Ecclesiae, quae Dos Ecclesiae
dicuntur, et in rationem Ecclesiae voluntur;
Aut indulta Ecclesiae Parochorum, et in eorum usu
cultivantur, quorum fructus Parochi Lo-
ci cedunt in sortem Salarii Iuris Eccl.
Cap 7. §. 18.

Si quis in pias causas: aut Ecclesiae, aut
Collegii bona sua legare Immobilia
voluerit, aut Testamento relinquere, quaz
licet Iure admittente possit fieri vide
Approb. Const. Part. 1. Tit 1 Art. 2.

Non parva pars Donorum Ecclesiae sunt
Templa, Oratoria, Aedes Parochiales, Agri
Feneta, Sylva, Instrumenta Cultus Divini

2. Pars Prima

Campane, sacra utensilia, quae in profanos
usus convertere minus licet. Sub pena
Articulari Appr. Const. P. i. Tit. 5. Art. i.
De Cam- Campanae deperditae vel amissae sicubi de-
panis amissis. prehendantur quali Processu revindicen-
tur Appr. Const. Part. 3. Tit. 24. Art. i.

Articulus ii.

De Bonis A mely Eccsiához kanto földel, kapállo-
Eccsiar szőlőh és egyéb háson való Hellyek vadnak,
Agris azok usucapion eljőbb a Papok, akár
Vincis erga Taxam, akár Dízmán, akár mihep-
Fenebis pen, és mint hogy azok a Protocollumban
be irattattak, Eppereft, Inspectorok, vagy
visitatio híre nélkül eladni, cserélni, vagy
ugy is másnak adni az Eccsiak ne mivésel-
lyel, ha a Pap is Mester Atyafiak kíván-
nak meg venni In Synodo Torontyl 1760

Articulus iii

Indai- Indaijaertes (a pombatosolat:) Eccsa
antes excludi. nostra e gremio excludit An. 1606. Vide
Complanacion Desiensem ad An. 1638
Puncto 5to

Mint

De Ecclia Bonisq ejusdem 3.

„Mint hogy Eccsiánkban püntelet a föld, Tem-
„ség felett való seremoniak, Karatson, Nagy plis
„Penteek, Hufiet, Enakain való Harangozások Scan-
„és egyéb Setetsey munkái. Tette azert, hogy dala
„a modo imposterum, mind azok, mind más Sub
„botránhozafra okot szolgáltatott alhatmatostia.
„gol az Eccsiából, Templomokból tollaltassan-
„nak Sub gravi animadversione In Synodo
„Kövecsmenfi A. 1671.

Articulus iv.

A Filiatis Eccsiell. Mater Eccsiától való Eccsar
el paladafok Semmiheppen meg nem engedetik Filiat-
terhes okon kívül; így is tsak a Realis Syno. Matre-
dusnak részéből lehet veyben In Synodo bus Sepa-
Sarasiensfi A. 1669. Last Disziplin Ecc. ratio.
p. 22 S. 17.

Igy palada el a Homocod Ujfalvi Ecc-
lesia, a Hódó Oklanditel Sub certis Con-
ditionibus Konny Boldfár Püspöltségében
Eppereft Kövecsmi Miháj részében An. 1688
14. Január.

Igy palada el Kessenyi a St. R. Páli
Mater Eccsator Avr.

Igy

4. Pars Prima

Igy Abaffalva Keményfalvától
Lohodis jó darab ideától fogván az el-
szakadást munkálkodgya.

Articulus V.

In Ecclis *quales* Az Ecclatb szabadsgolb lepen Curator
Curato- rolat, Egy házfialat, alkalmatos személye-
res con- let vallaprami, amak utanna az Eppereft
fructon es a' mellette valok jól meg vizsgálvan con-
di et quoo firmalljak. In Synodo Széplényi A. 1745.

Articulus VI.

Curato- Curatorolat, Egy házfialat, az Ecclatb Jo-
res ragos, Zallagos Embereket kell tenni az hol
adju- olyanok sataltatnak Appr. Const. Pax vne
rudi: Edict 57. Mind a' Curatorok, Mind az Egy-
sunt házfial az Ecclatb hivatalolhoz hüttel köte-
kezresnek Lásd ide alább a Curatorolrol
pag 48. Art v.

Articulus VII.

Quoo Lappi excom- muni- centur Az Ecclak magok na presumallak hogy
valakit a' Templombol ki tiltanak magok au-
thoritással; hanem ha olyas meg esik
Szemely Comperialtatik az Ecclatb lenni, az
Eppereftnek vagy a' félnek által k. l. adni,
holatt

De Ecclia Bonisqz Eiusdem. 5.

holattis jól meg vizsgálva a' dolognak m.
volta, innen adatik ki tiltásra valo parantso-
lat, mint hogy Ecclia követése valo szabad-
ságis nem mástol adattathatik. In Quinden-
sed ad Eccliam Dersiensem habit Die 26
5bris 1775 confirmat in Re. Consist An 1776
24ma Jan. In Agendis tamen aliter facta
est Determinatio Cap 7. S. S. Sed neque hoc
ubiqz observatur.

Articulus VIII.

Az Ecclatban sok alkalmattal foghat
tapasztat a' Deate Consistorium abban, hogy
az Ecclatb tagjai harom, négy 5 több Eften
dől alattis tojongo léteges panaszokat, a'
mellyek az alfo instanciákon meg nem for-
dultak fel adják a' Deate Consistorium elibe
alattomban, a' Ministerekkel birak nélkül;
végzetik azért, hogy ha kinek olyas d
szemvedhetetlen mltó panaszok kések, el
lőbben az alfo széken adják fel kifesteige-
sen, azon Atyafial birakal a' ki ellen
van, hogy az is magát had mentesse;
holatt

6 Pars Prima

haladti a' mi Decisio képen, ha arról va-
lamellyik contentus nem képen, azon okok-
kal és Testimoniumokkal adassék fel a R.
Consistorium elcibe, alioquin a' melly In-
stantia, Testimoniumok az alfo képen meg
nem fordultanak, arokat a R. Consistor-
ium nem assumálja. In Real. Consisto-
rio Paul 24ta Jan. 1772.

Articulus ix.

Mini
ori
quod
re-
n-
d-
n-

Ha az Ecclesia és a' Tamtöl közt con-
roversia támad, meg maradjék vagy el-
menetel aránt; Major pars vincit
minorem Discipl. Eccl. pag. 28. § xi
Comp. Const. Part 1ma Tit 1. Art. 3.

Igy volt ez a' szolas usqz ad A. 1778
De akár a' Ministerek, akár a' Tamtölben
válagato Halkatok olat szolgáltaván anca,
hogy sok Vacansok saprocotanak meg i
azért a' királyi Fellegről parantsolat
jött, hogy mind a' Lutheranus, mind a' Re-
formatus, mind az Unitarius Superinten-
dens

De Eccla Donisqz Eiusdem 7

Deus fel ad nának opiniat külön külön, mi-
képpen lehetne a' Vacansok saprocotásate
eleit venni? Mely Parantsolatra felelte-
nelis.

A' Reformatus Superintendens felelti:

1. Se Uj Papat, Se Mestert a' Diocesis E-
piscopate addig ne engedjen, míg a' polgár-
hato Vacansok Functioa fel nem vitetnek
2. Parantsolassék meg keményen a' Hal-

Vacan-
tia,
quod
fueri
possint.

gatott hogy Pappokat, Mestereket mindz ki-
vén dolagert el ne küldhessék, és mást a' Tem-
pensek helyében ne engedessék fel venni
míg a' betegség és a' vénység nélkül engedni
szolgálni, hanem ha valami czegezes go-
noszság, nyilván meg sapartalatnának
és fővényesen meg gőzött etmenek

3. Más Diocesisekből a' Ministerek
házakba ne mehessenek, hanem csak úgy
ha valaki Deficial, annak helyébe ha be-
mennek

A' Lutheranus Superintendens ezt felelti:

1. Az Augusta Confession lévő Halkatott
mindent szabad ságalban a' Ministereket el
kül

8 Pars Prima

Condi-
tio Pa-
recho-
rum a
pud
Luther-
anos

Eúldeu, hanem a'mi Difficultas Papo-
i Halgatoz lőzt léjend a Consistorium iga-
zittya, es ha kütömben nem lehet per
translocationem igazittatik.

2. Mivel a Tamito Mesterek hivatala
isak nem mindennél változando, ugj hogy egy
helyből máshé retetnek. Effél a' Szász Ná-
tio még in 1687. 172. Xbry Feberu Gyün-
lésen végezte vala, hogy a' Vacans Meste-
rek lét Epsendó alatt immunitásba
maradganak; ha p. lét Epsendó alatt
Mestersége vispa nem alhatnak, ostan
ne lehetessenek, hanem ado alá esznek.

Az Unitarius Superintendens opinioja ez:

1. Az Ecctak Nem marasztván nemely
Ministerek, ottan nem adatván Eccta
kételenittetnek Vacantiara menni.

2. Az Halgatoz ha nem vátogatná
nak a' Tamitokz annyi Vacans nem szapa-
rodniék

Ezekre lő a' királlyi Feljegnek
ilyen Descriptuma: Hogy a' Reforma-
tus Superintendens töl fel küldött
Három

De Eccta Donisqz Eiusd. 9

Három Sumtumoz ezutan observáltat-
sanak, es a' Szász Natioban tartott vuo-
tartas a Ministerek axant, Ezutan a
Reformatusoktól es Unitariusoktól is
observáltassék; Ma immar az Halga-
tal nem marasztnak, nem lehet vacan-
tiábanis maradni, hanemha örökösön a move-
valami czerkeses bűnert; A Ministerek
es Halgatoz lőzt támadható Differen-
tiák per transpositionem a Consistor-
ium által observáltatnak.

Articulus X.

Ha valaki az Ecclésiák Papra Mestere
valo haragjában Diplomata Ur. Sz. Váttorát
Excutne, arzal nem valami telintetke, Sőt
inlább animadversiora magát multová te-
ri. kütömben is vatumá sem minimu Ec-
clesiái Dialogban nem képen

Articulus XI.

Az Ecctak nemely helyeken kiványak, Palfers
hogy régi szokás szerint a Tatarodifkara va-
to harangozas engedessék meg, melyet
a Sz. Consistorium sem tart idigen dor-
lognak

Nova
Societ
Mist
nifcor
rum ne
Audito
res pro
lubitu
a move
re pos-
sint.

Mini
srijira-
scant
nulla ha-
beant
vata in
Eccta.

Palfers
in
reputa-
to licit
tus.

10 Pars Prima

lognak, csak valami alienumat ne fog-
gassanak benne; A Harangzóért fára-
gáért a' Mesterek egyezzenek Epe-
rest hűvével, akár pedig a' végre haran-
gót állítsanak. In Synodo Iaraiensi
An. 1735. 22da Junij

Articulus XII

De Bo Den I. Eperestek Erendőnként jó párat ve-
mis Ee gyének az Eccta Tagjainak presentiajokb,
desia Visitationak idején, mikor is a' kistestse-
Amma- tim Ranges acceptationa szolgáló expensák Ratio-
no exi: ban bevéteztessenek; a' Penz adósságok, vagy
genda. azok Interestek fel fedettessenek, mely-
ről a' R Consistoriumba, a Visitationak
Actuariusa bizonyos Extractust küldjön.
In Synodo S. Denedekienfi A. 1740 22da Junij

Articulus XIII

Tordem. Végeztetik a R. Consistoriumtól, hogy
Les Ru, az Ecctak magok különös akaratyokból
deutis, a Tordai Scholából, amial inkább var-
aut latumman vetődött Ifjak fel ne vegyenek.
Cantor

De Ecclesia Bonisq. Eius. II

Cantorság; Iste Eperest Atyánkfiar, alii var-
illyeneket az Ecctanak ne offeralljanak gi ad
vagy obtrudalljanak, mineműek alkalma- Mimi-
tossagával az Ecctab Sol matumok kö- steri-
vetkezzenek. Paudiop in Puli Consist. um o
20 Jan. An. 1762. admit-
tendi

Articulus XIV

Az Keresztyén Világ kezdetül fog-
van tartani szokat Imep napokat, úgy
mint: Vasárnap, Karasson, Hufvet Aldo-
20 Isötöröl, Pünköszt Imepeit, hogy az Ec-
clesia torábrás meg Bentellyel, nem Festa
csak szolgál munkakról való megkü- cele-
résel, hanem Istent szolgálattal töltse, bran
meg kívántatik; Ha hű ardat illeten
magok viselkedel, akár mi Törvén-
sen Helyedekkel meg kontanak, Nemes-
sek akár Paraszt rendek, azokon exig-
sando penalitásoknak harmada az Exe-
cutoroké, kit része azon Helységbeli
Ecclesiájé legyen, melyis Semmi külfö-
usarra ne fordittassék, hanem Templom
vagy

12 Pars Prima

Vagy Schola episcopale legyen Sub Wana
Flor 200 Approb. cont p. 500 Edict sr.

Articulus XV.

Mind Ecclia parannolai gyarant ki
hirdettesék hogy senki a Templom előtt

Præfor. versengésre, veselkedésre meg ne álljon,
vibz Tem. a Divo házánál igazítsák a Feln. dol.
pi non gait i egyebet; Ha kik ez ellen iselked.

mitan nemek a Seniorok Visitationak idején
Dum Lemény en meg büntessék. Ha a parasz

Tisp. Püspök Uramra meggen, az allano.
hat ő kegyelme büntesse. In Synodo p.

Pelinczerfi An 1672

Articulus XVI

Ha valamely Ecclia bol innak Ecclia Ne-
Contro- ve alatt vagy T. Püspök Uramnak, vagy a Con-
Verfista- sistoriumnak a Consuetudinell és a Dissen-
vum on- sistoriumnak a Consuetudinell és a Dissen-
tra Mi- sistoriumnak a Consuetudinell és a Dissen-
niskor tiensell is nevelhet hiteltesen irjak Listában,
Catholo- most neha csak egy néhány emberis Ecclia
gus fi- Neve alatt inni meg rapsztaltatott; mas-
delitor- keppen az Iraton, vagy az Irón, gyala-
exhiben- zat vagy büntetés-is efik
Dus.

Articul.

De Ecclia & Donis Gens 13

Articulus XVII.

Se Ecclia, Se Pap, Se Mester, a Synatta Memori
vagy Consistoriumba Infantiat be ne adgyo ale in
mig az alsobb Bivakat meg nem járja, Foro pe-
hogy az illyenekkel idöt a Consistorium ne mium por-
állson. In Synodo Doffalviensi A. 1780 vigend.

Articulus XVIII

Mind az Ecclia, mind a Ministrerek a
Consistorium vegesesen ugy meg nyugodgya, Detex-
nak, hogy Tisp. Püspök Uramnak senki ne minadgy
busitra ajert, hogy valomiasa, mivel at- Ir. son-
rol ő kegyelmeis praclindaltatott, hogy sistorii
art változtathassa in Consist. (aud 1768 non mu-
ugy hogy, ne legyen facultasában válz tand
tortatni, hanem mas Consistoriumig
helyben kell maradni. In Consistoz
Anno 1774.

Articulus XIX.

Ha hol az Ecclia adfagait pericu. Debriz
lumban gondolhatni, hogy valnának, nem ra A
csak az Interest, hanem a Capitalistis in- ctiva
Dilati fel kell venni An. 1757 Mellyre non pe-
az Inspector Ukak különösen kötelesek vidi
In Synodo Arlofiz 1779. Art
reut.

14. Pars Prima.

Articulus XX.

Quin Ecclia non lat, Pap, Mester vagy más Felebaráttjok. volunt e- ra való harag, gyűlölettség miatt a magok na sacra uti; sed Ecclájokb' Urv Vassorával nem akarván alio va- élni, más Eccláj' megmentek Urv Vasso- gantr' rája venni; az ottan lévő Tanitok, mint idegen emberek, magok Papjoktól vett Testimoniatis nélkül, az olyanok Urv Vassoráját ne adgyanak In synodo 1760.

Articulus XXI.

De Ex- Ha az Ecclia a' synodusi Expensák- pensis ban concurreálnak Patronusok hűrével ide, synoda- gen dolog nem lépén. In synodo Ada- libus mosiensis Anno 1641.

Articulus XXII.

Contra- A hitk mi ellenkezések van az Ec- centes cliaakb' a Ministerekkel magok káltsé- Ministris geken promováltak a Consistorium- suis p ban. In synodo p' Lauplaciensi A' 1635.

Articulus XXIII.

Expen- A Nemesség nem akarván az Ecclia- tis militis. A Nemesség nem akarván az Ecclia- Eözüf egy Tagjaival magokat egy for- b' temm

De Ecclia et Donis Eiusdem 15

temm és tartomni, aki Patronusnak alarc. rartatni Duzabol Zabbol 15 Kalongyál- kal illeke Patronusnak, egyéb különös Beneficiumon kívül, mellyel Patronu- saktól jöhet járni Anno 1712.

Articulus XXIV.

Ha az Ecclia tagjainak Zabjok minten. Si Arc- Alakoval, Arpával, Zabbal, Haritskával- na de- is lehet fizetni, vagy a' Zabnak árka- fritnan- hoz képest, Török Duzát, Rosot micsé- tur quoo- kel lehetni 's annal hull fizetni. vid. Part. Salvendae. 3. Art 13.

PARS SECUNDA

De Parochis, Scholarum Rectori- bus Cantoribus et cor' Familiis.

Articulus I.

Az Egyházi személyek közt a' hivata- Difer- loh Sarkulatos Törvényekben vagy Cuno- plina- nokban Summáson elő adattatnak in Di- Ecclia- Scriptura Ecclesiastica, Melys in Typis quoo- Almasi Mihaly Püspök idejében Anno nem 1694ben jött világ eleiben; de maraz capit- előt végen Valentinus Radecius Püspök Sokkal

16. Pars Secunda.

Sokkal többen írástban hi' adta volt; mind azon által, ha Solon Törög veszágnak a' sol minden napi történetekre nézve elég sérges Törvént nem tudott volt adni; az Egyházi rendek között is napról napra újabb újabb dolgos történeten, vagy néha bájosan elos hibák is meg efrén az ott alhatmatossággal újabb újabb vége-
réseket kellett az Elöljáróknak semmi.

Articulus II.

Confirmatoria A Papságot vagy akár mely Egyházi Hivatalt Senki magának nem veheti; ki-
vált a' Papnak maga Hivatataláról, Missi-
onatis vagy Prebendationis vagy Con-
firmationis Leveleinek kell lenni, hogy
Papságra Hol 't' Mihor szenteltetett le-
gyen; De annak utáimais Semmi vándor-
ben levő Egyházi ember valamilyen Ec-
clesiában be ne mennyen Püspök vagy
Consistorium engedelmé nélkül; annal in-
kább Senki egyrül a' másikat alá vermet
ne ásson, nehez büntetés alatt végeztesse.
Disciplin Eccl. pag. 21. § x. xii. *Arti*

De Parochis Ludimagistris 17.

Articulus III.

A Papi Hivatalra ügyelő procedens *Neo Miz*
Pap, mikor a' Synodusban pones censura *nistro*
Papi Hivatalra híván (indidáltatni *censura.*
a Diacepsisbeli 't' Notarius Atyafiak;
de Capacitate opiniojokat adják: An tan-
tő Ministeriő sufficientes videantur? In
Synodo Derfieri Anno 1783.

Articulus IV.

A modo impofterum nullus Rector si-
ne censura et approbatione Grális Con-
sistorii ad Pastorum admittatur; Cen-
sura vero Regulae sunt: - - - *Cen-
sura Miz
nistro
qualis*

1. Senior Diacepsos cum Affessoribus quos habiles ad Pastorum judicat, representet Synodo vel Consistorio cum exhibitione Testimonii Diacepsos quo ad mores & Doctrinam.

2. Quos Synodus vel Consistorium habiles judicabit illis necessitate interveniente dabit facultas ad Pastorum per Seniores ad id facultatum.

3. Hujusmodi praevie habita

Cen

18 Pars Secunda

Censura vero non praesudicat censu-
ra tempore consecrationis fieri soli-
ta. In consil. sand. A. 1733. Conferat^r
Disciplina Ecclesia pag 14. §. IV.

Alterius
Religionis
Ministri
obscuran-
tur.

Articulus V.

Mai Religioja Papat, Senki mai Re-
ligioja emberre ne nyen, se ne im-
ponallyon Appr. (P. i. Tit i. Art. 8.

Articulus VI.

Mini-
stros
officiu

A Pap sz: irason. kivül valo ujj Sudo-
mant ne hirdessen Appr. cons. Par i Tit. i.
Art 3. Discipl. Eccl. pag. 14. §. VI. A Ke-
retréget, Uvi sz: Vattorat amak vendi se-
reit szolgálatsa ki Disc. Eccl. pag 19.
§. V. Betegél latogatására hivattatván
elmenni tartozik Jac 5: 14. A Temetes,
Ius Pontium, mellyel az Emberek az Em-
bernek tartozik; Az Halottak Cörül va-
to szolgálata pedig a' Papi Hivatalnak
egyik része Appr. cons. p. jme Tit i. Art. x

Sepul-
tura Ju-
ris Pon-
tium

Articulus VII.

Concio-
ratorum
Vale-

A Papi Hivatalhoz és sz: szolgálathoz
nem tartozik az Halottak Elöltöl
valo butszatása, melyről ide alább
Sol

De Parochis Ludimagistris

Sol végezéset láthatni ab Aó 1635. dictio.
mellyel híralmoztatik, ugy hogy, aki ez nem Mor-
ellen akar beledni valmerő képpen, tuorum
toties quoties admonitus, végre a' Papi Caveant
Hivatalból is elszakadtassék. In synodo
Hevizienfi Aó 1774.

Articulus VIII

Ha Pap vagy Mester Sini Successore Si Mini-
et Testamento halálzik meg, minden ke- ster absq^{ue}
vesett javai a' Hellység Béli Ecclesia Successor
hallanak Appr. cons. p. i. Tit i. Art. 3. re et
Quod in Rescripto Sermae Suae Mattis Testamen-
cantum est Sub Vno 7131 Aó 1782 to mori-
2da Tbris. atur

Articulus IX

A Pap keze alá Predikállo sebben sen- Ad cathe-
ki ne szollyon sub pena Exor in In sy- dram con-
nodo sz: Felizienfi Aó 1672. cionator
non inter-
pelletr

Articulus X.

Ha ki Papot verne Secularis se, Ministros
mely, vagy akar mely Egyhazi Embert Verberan-
tal meg hergetneis mindy igaz oknel ter
kül

20 Pars Secunda.

Cül, vel per se, vel per alios, comperta
rei veritate 200 Flor buntettetik Appr.
Constit Part i. Tit. 5. Art. v.

Articulus xi.

Ministri
alterius
Religionis
Personas
non opor-
teat.
Egyil Religion levő Papis más Reli-
gion levő szemellyeket, Sem Caputalmi
Sem Divorcialmi, Sem Ecclesiar Recon-
ciliatiora admittalmi ne merisellge ha-
sintem ally udöben Vallásat váltogatni
akarnais Sub amissione Honoris et Offi-
cii Appr. Const. Part i. Tit v. Art 4.
A királyi Felső Kegyelmes Decretu-
mában ki adta de Aó 1758 Die 19^a
Aug hogy a Romano catholica Perso-
nák ne Copuláltassanak per Acatho-
licos Parochos más Vallásu szemel-
yekhez sine licentia Episcopi & Cathe-
lici, ha meg nem enged. Vide infra
pag. 62.

Articulus xii.

Ministros
Indumen-
tum
Ut condecanti Indumento ad Eccliam
Officium peragendum sepe Pastores et
Rectores gerant; quod si minus Pastores
Singuli Tenuis, Rectores Singuli Singulis
Flor

De Parochis Ludimagistris 21.

Florenis cum dimidio priventur; Si vero
Seniores hoc exequi neglexerint, eorū
S. Synodus sem privabit Florenis. In
Synodo Adamasienfi Aó 1629

In publica
blito
qualiter
se ge-
rant.
Juxta antiquam consuetudinem et
Constitutionem premonstratnak Pap is
Mestres Atgánfiai, hogy mind quoad ha-
bitum, mind egyeb conversatióba néz-
ve magokat decenter magok Hivatallal
hoz képest visellyék, Kuxta mentit kö-
zönseges helyen ne visellyenek, ugy
mint Vásárokon, idegen helyeken, öl-
ves Nyakravalat ne tartsanak, publi-
cē a piacton vészegető italt meg isak
neis kóstrallyanak, Flintát nyakokban
ally közönseges helyen ne hordozzanak
Sub pena Pastori 6. Rectori 3 Flor in-
tentanda. In Synodo Thoratiana Aó
1766 In publicum Kussmában Fosz-
lamban non prodeant In consist. Paul
Aó 1773.

* Pap is Mestres Atgánfiaiak Fe-
lesői, Leányi közönseges helyeken,
uzán

Uxorej után, Templomban, és egyéb conversatiók.
Ministro: ban, Fehete fátalt, Nyakhoritot, keze-
rum qua, len gyöngyöt, fűlfüggöt, kurtá főkötöt
len habi: magos farku rízmát, hipelűst, homlok-
rum ha: beant.

hátát, tatos nyakú s újjú mentit ne
viseljenek, magok sorjok felett levő Uri
Afpönyöt s Leányot magok visel-
sekhez fodoritot s fel porogot haj-
jal magokat ne alhatmozassák, hanem
delfő allapattyakhoz illendőképpen jár-
janak. In consist. Paul. Ao 1761. Discip.
Eccl. pag. 18. § III.

De Har-
bitu Mi-
nistros
A Funetiók levő Atyafiak Hajo-
kat, Rakállolat, köntösöket frabjak a
regi uszashoz; Hereder övek, Nyakra-
valok, Holdos süvegek sub pana tol-
laltassanak In synodo s Benedek Ao
1740.

Ministri
in Foro
Seculari
Procur-
ratoria
Articulus XIII.
Mint hogy a Deate Consistorium helyre-
len dolognak itéli, hogy az Ecclesiasticu-
Sol implicatodgyanak (uris Secularibz,
a modo impostorum Lexio interdicaltatik,

hogy

hogy Predikátor, és Mester Atyafiak in non ex-
Foro Seculari akár kilt is (ansijohat erceant
ne procuraillyál, Sub amissione officii;
Mindazon által in Foro Ecclesiastico,
mint ez elött is szólásban volt, Procura-
tori Hivataltol nem praeduaaltatnak
In synodo Nagy Atyaiensi Ao. 1759.

Articulus XIV. Disciplina
Omnes et singuli Fratrum Discipuli Eccl. Eccl. Eccl.
nam Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl. Eccl.
habent, volunt et ne discenda
volunt et secundum eam vivunt. et offer. vanda.
In synodo Deffalvensi Ao 1661.

Articulus XV. Ministris
A mely Pap meg nem engedné arra al- Ludima-
kalmatos. Mesterek hogy Predikállyo gipre (on-
büntetessék Flor iz Ha a Mester nem cionum o
selekedné Flor 6. Ha a Pap Uri Va. Srientes!
sokával nem élne büntetessék Flor Cena Do-
iz. Ha a Mester elmulattya Flor 6. In mini non
synodo Adamoriensi Ao 1681. utentes.

Articulus XVI.
Se Pap, Se Mester, valami Mesterfőgel
Har

Ministri: Házanként járassal, igéretekkel, ven-
malam, de is eeggel ne attentálja, hogy az Hal-
te Eccle- gatolat magához vatalja, sub pena
siam non quarent arbitraría a Seniore infligenda. In
synodo Dombavensi Ao 1692. In syno-
nodo etiam sz Lászlaina olim A 1665

Articulus XVII.

Pastores A Ministris a' Scholara sigyárranak
Eccliar' hogy a' Mester mitoda methodussal es' por-
unigilet galmatossággal vanit, kúis az Jffuizár
Scholis gat a Religiozianis informallja In syn-
nodo Deffabriensi Ao 1666. Item in
Dysci- synodo sz Lászlaini Ao 1665 Recto-
puli o- res Scholaram Discipulos suos alie-
abakia- nos non reddant a pendiis, aut multis
nandi Lectionibus, aut gravibus exactionibz
In synodo Deffab. Ao 1666. In syno-
nodo Károlyiensi Ao 1753.

Articulus XVIII

Quicumq; Pastorum vel Rectorum
vel Lingualis nectendis, vel Tubacis
utendis impostorum operam dederit,
com

compertus mox et defacto Pastor 6.
Rector 3. Flor. mulctabitur. In syno-
do His Sárospinski Ao 1669. Pastores
Rusticantes Vide Discipl. Eccl. pag
23. § xxiii.

* A sz Ministrummat nem illető, Ministr
mesthos is distelen dolog lévén a Pi- Rustica
pázár, melyet a' külfő Rendekis so res
ross fenyteté es' büntetés alatt respe-
ctive tilalmoznak, Erre néve ha pi- &
pát tartani i' pipárm alár hol, alár Fumi-
kán a' kár beun valamely Atyafi com- gantez
perialtatik, a Pap Flor 6. a Mester Nicoti-
3 büntettetik, melyet T. Espereft A- cartium
hánlyiai incemissibilitex exequallja Fumi-
nal, is Dualitate pro se reservata, gantia
Textualitássát a sz. Superinten-
densnek administrallyak. In Con-
list. Paul. An. 1776

Idem habetur in Actis Synodalibus
ad Eccliam Szovatiensem ubi additur:
si Seniores exequi neglexerint, Ipsi
punientur Ao Ann. 1725.

26 Pars Secunda

Articulus XIX.

Ministri: Ha Pap vagy Mester ufovaltat, in toto
Ufovaltat tölle elvitetessék, és a Heredai Scho-
la számára fordítottassék. Vide Discipl.
Eccl'es pag. 23. §. xxii.

Articulus XX.

Parochia A Seniorok és Atyafiak admonitio-
procu-
vande. nyák az Eccl'ak, hogy a Parochiakhoz
Évántato szűfseges építéshet vegyék
meg, melyet ha nem tevékeny, amit
Si Mini-
stri ali-
quid ad-
fuerint. Szűfsegeben épít valamellyik Atyafi, el-
monetile elött való visitatiohoz láttassék
fuerint. Sa meg is vizsgálta meg, ha kellé el-
bontani is vonta, vagy nem, ha mit
meg maradtan itélnek, erga redemptio-
nem, és az az Atyafiak elvontyák,
a Pap Flor 3. a Mester másfel Flor 3
büntetessék, ha Sa bevéket suo tempo-
re be' foglaltatták; A meg maradtan
do ipületnek pedig az Eccl'a vider
arcat tartozik meg fiderint. In syno-
do D. S. Marton An. 1672. Qui do
mos

De Parochis Ludi magistr. 27

mos Parochiales non procurant vid.
Discipl Eccl'es pag 22. §. xiv.

Articulus XXI.

Ha kik magoktal etiam in Ritibus
exercitiis az Eccl'ák valami Ujittást
tevének, a Mesterek ha porattat és
Vallásunk ellen való Enkeket mon-
danak, a Teup lomban Rhitmagál-
nak, vagy Halotti Temetis felét újít-
nak, ha kütömben nem veszenaltat.
hatnak, etiam a Corpore Societatis
abscindaltassanak In synodo Lau.
Die 22^a Ianii An 1680 De elföbe-
ben a Functione arccaltassanak In
synodo Adamost An. 1671.

Ministri
Norizan
ter in
Eccl'as.

Articulus XXII. Ministri

Papok, Mesterek más Vallásu be-
mellyeket ne vegyenek, hanem ha in
antecepsu magokat Unitariál de-
clarallják leumi, másleint ab officio
amo

28 Pars Secunda.

amovealtatnak. In Consist. Pauid. A. 1742.

Articulus xxiii.

Ministri
D. d. f. e. A. Ministerek az Eccetabol Zombat
Dant Ecetá napon, elkerülhetetnek oholon hivál, ki
Die Sab. ne menny enek. In syn. köv. ind. A. 1737.
batho

Articulus xxiv

Ministri
in cathed. A. Pap ei Mester Atyafiak vagdal-
ra suas 20 befekedhet a predikállo fekből pol-
laas non lam elvagyatassanak, magok (ausajokat
adducant cathedra ne vigg el, hivált mikor bu-
valedi. szunak, minden affele sokat rávagyat-
cant ho. sanak Pap sub pana Flor 6. Mester
nefto Flor 3. In synodo sz Benedek. A. 1740
Sarcastri. Insuper: Literis mediantibus Ecetam
deprecari tenebuntur.

Articulus xxv.

Pieces
Extun- Némely Atyafiak ex tempore smat
poroned. hozván, gyalocta botkandorajokat jrt-
prohi. nek, allyan sokat elegyitven könyör-
bita. gesebben, mellyek Kex. Emberekhez nem
illenek; véjertetik ammakoláért a' sz
Consistoriumtól, hogy az Atyafiak ki
dolg.

De Parochiis Ludimagistri 29.

dolgozat könyörögéseket illyennek, azok. Scriptu-
bami sz dras parai teyennek, áchozodo va sa-
Bolat elkerüllyennek, ei allyan sok. ora Veri-
lat könyörögjenek, melly chet az Hal. bis ute-
gacolis iertennek, külsőben a' syno- dam.
dusca evocaltassanak. In Consist. Pauid.
A. 1747.

Articulus xxvi

Ha Parochialis Házaknál a' Mini- Mini-
sterek, vagy magok iantoltnának, a' frei (ho-
Pap For 6. a Mester 3. Flor. büntet. reas du-
ressennek; Ha magok a' magok hároh. centes
nal kelekednek in Duplo teygen a'
büntetis. In synodo Dombai A. 1754.

Articulus xxvii.

Véjertetik a sz. Consistoriumban hogy quomo-
ha mikor a' Perusnak in Commune Con- do Con-
tribuatui levantatit, a' levantato sum- reidu-
ma repartialtassik az Atyafiakra u. ant.
ment: 1. A Pap Atyafi adgyon hit an-
nyit mint a' maga Mestere. 2. Mind
a Pap, mind a Mester Atyafi contribuat-
ar

30 Pars Secunda

az Ecclesijs valo reditus perent, hat röt-
bet, hat heresebbet; A Vacans Atgafir-
alis a Viduallat együtt magol rehe-
segek perent contribuallanak, az
hat pedig adoznak a Viduak, azokra
relentet legyen. In Consist. Paul. A. 1757.
Confirmat. hoc conclusum iterato A. 1773.

Articulus XXVIII.

Quodo
Ministri. Ministri ita se componant, tam in ha-
se com- bitu, quam in moribus ne Ecclesia morose
portent. reddantur ad retinendum aut ad acce-
ptand. In Synod. Kalienfi A. 1763.

Articulus XXIX.

Ministri
Testimo. Ministri ex una Diocesi in alia
mialibz sine Testimonialibus non audent trans-
gredi migrare, quas ab officialibus extra-
hant aut a Sedes expectant et pro-
ducant.

Articulus XXX.

Blasphe-
mantes. Ha a' Ministerek szilgodnak,
Humilfutornak a Pap 3 Flor a' Me-
ter fel avangira, totus quoties büntetteflek.

Art

De Parochis Lindimagus. 31.

Articulus XXXI.

Educillum cum expositione hede. Educil-
um a Domibus Parochialibus peni- lum in-
tur prohibetur; dare sine haderet et- Parochi-
iam Dominicis Diebus conceditur po- is quoo
tum; a Domo vero Scholari proorsur liceat.
arceit campomare, ne ibi bibones con-
fluant. In Synod. Ford. An. 1682.

Articulus XXXII.

De Pa-
am Ecclesiam ordinatos sequi nolentibus fricibz
determinat, ut admonita primum non regi
parentes 3. Flor. Secundo non ob- versan-
temperantes 6. privabuntur; Tertio tibus
per Seniores ad Synod. referantur
In Synodo Dersina A. 1783. A Pre., uxory
dicator, vagy Mester Teleszege Ferje, Paro-
neh elterben, maga javaitol misfial choru
Semmit nem hagyhat. In synodo sz Dona
Lapstaiensi Anno 1649 sua

Articulus XXXIII.

Mint hogy veszegesk edissel a sz Mi- Ebr-
nistrium kutittatik; Ha Senior ve- etas
sz

32. Pars Secunda

Mini
fror.

Begeßedil Flor in privatus Pap Flo
O. Mester Flor 3. büntetteßil; a sem
cron a' Püßpöl exigállga An. 1644.
Lafd Discipl. Eccl. pag 18. § iv.

Articulus xxxiv.

A Mesterek vadalatnak, hogj Es
Rector pereztehet nem betüllik, Papjakkal ha
Schola moriat nem tartnak, Subordinationi
Excessus nem agnoscalnak, magokat illete,
Ebrictas nül vifelik, reßegeßednek, nem ta
nitnak, Most azert Atyafisagofon
intetnek, hogj ezeket s' eßjeb hasoulo
excessusokat tartassanak, maslent
a' miltó büntetett el nem kerülil
In Synod. kövend. Ao 1737. Vro 5to
Discipl. Eccl. pag 23. § xx.

Scholar Rectores suis officiis di
ligenter invigilent Subordinationem
observent, alioquin penam fereant
Flor 3. Aut si res postulaverit loco
dimoventur Paul. Ao 1606. Ubi ad
ditur: Ne Pastoribus frigidum suf
fundant.

Art

De Parochis Ludimagistr. 33.

Articulus xxxv.

Absentibus Ecclar Pastribus, Rector Parochis
res tam Preces quam Conciones, si gra. absenti
ni de causa abfuerint, fundere te= bus Re
nentur Sub pena Flor 3. In Syno. ctore
Do Adamot. A. 1641. Dis. Ec. p. 23. § xxi. defer
niant.

Articulus xxxvi.

A Papok Eßtendönck bizonyos reße. Institu
ben a' mint Edigis sokar volt az Hün. tio pu
Sagot a Religioz informállgal. In hy. ellar
nodo Deßall. Ao 1661. Vro 2do
Instituto puellar continuanda a
Die Divi Georgii usqz S. Michaelis Di
ein Dominicis Diebz in Templo Discipl.
Eccles. pag. 22. § xviii.

Articulus xxxvii

Mindz Schola Mesternel Scholaja
tegyen, kütömbz a Nere Hak Cantor Scho
leß en; Eßtendönkent kettex, Harar laxer
Hon és Pünköft Fexiaim. Examen Regula
minállon Penecalét, Napjábz Letzlet
negyßer mondafon, a Gyermekeket ne
fával, vagy pusita keirel, hanem kor
báttal.

34 Pars Secunda.

lättsal verje, lütömben inremissibi-
liter buntettetik. In syn. Kénosz. 1753.

Articulus XXVIII.

Baptis.

Compa-
res

Papok, Mešterek, Hermekek, Kereszt-
esék alkalmaságára, keresztelés-
nek oláért, kivált más venden lévő
komákat egybe ne gyűjtsenek; Ebéd-
ért, Vendégségért Templomot Vafar

Templa
non neg-
ligend.

napon el ne mulassanak, sub gravissi-
ma animadversione; si res postulave-
rit, Pastor 3bus Flor' Rector in dimi-
ditate privandus venit Paul in Cons.
Anno 1726.

Articulus XXXIX.

Ecclia.

syna p

fratrib.

egenis

&

Quicumq; Ministror' ad synodum Prae-
lem venturi sunt, aliquod pecuniarum
in synodum adferant et in communem
Mensam deponant, tandem superin-
tendens in rationem fratrum mise-
ror', Senio confector, qui mediis viven-
di destituntur repartiri curabit. In
synodo Kús Sacosif. Aó 1656.

Hodie Diocesani Seniores in suis

Con

De Parochis Ludimagistris 35

Conventibus Eccl'icis colligunt, tan-
dem in synodali Congregatione qdops Schola
ordine mammatim colligunt, et dividi-
tur, partim in eadem Schola Nordensis
partim fratribus egenis hic et ibi egen-
ibus Ecclesiasticis, ut etiam Parocho
Nosocomitano Pandiopsce.

Articulus XL.

A Ministror' javando Salarium De sa-
Dezmárol vagy Bórvöl ragyon eulike, laciis
et kőönsegesen Disipl. Eccl. p. 21 S. XIII. Mini-
Jur Eccl. Cap 7. S. 20. Approb. Const. Par. freo
jme Tit 1. Art 20. Sal' hogy majd a'men-
nyi Eccl'ia, annyi lippen változik a' fize-
res, hol több, hol kevesebb; neh'ol deigen
vitka helyen lőttünk a Dezma meg
ragyon, hanem Buzával s egjeb sa-
bonával, Boreal, Penával, Faral, Pen-
zel fizetnek; Ez aránt nem találtak
vígibb vegezéset és meg határoza-
lokat, mint a' müllyek váltanak Aó
1614. és 1693. Müllyek vendsekre
igy következnek

Delib

36 Pars Secunda

Deliberatio Anni 1814. De Salaris
Ministrorum aliisque necessariis, in Dor-
dos, Die 25ta Septembris Presentibus
Patronis, Dono Francisco Balasi de
Sz: Demeter, Michäele Daniel de
Vargyas, Francisco Pálfi de Nagy Sub
Episcopatu (Pat. ac R. Domi Matthae
Troxatzi, Seniore Stephano Somoradio
Jedis Udvarchely Anno Die praenotatis.

A Papok 1mo: A két Homorod mellett, a' kü-
Mesterek küllön belől való 's ahoz tartozó Eccle-
fizetke siakkal tartozzanak integrē az Eccle-
pag 15. valo rendezési perent 12 Kalongya-
52, 54. bol a' Predikatornak meg adni, keve-
de Patro- Sebből felet; Ha valamely begénynek
ris p 14. Semmi Oeconomijája nintsen, de Jo-
§. 23. sága, Itája van magának, és (se-
lides garda ember; a Papnak tartozik
fizetni két véka búzát, a' Mes-
ternek egyet, ahoz dologgal fizetse
ki; Ha pedig Jóságatlan (elédh
nélkül való begény lépén, ahi mun-
kájával keresztel kényerit, Három
Nap

De Parochis Ludimagistri 37

Nap számot, vagi Három Napi dolgot
fizessen; Az ő vagy ki orfojával, gu-
saljával keresztel kényerit, Három
szing kender vápnat fizessen.

2do: A Fejérnyíki és Nagy rize
mellett 's ahoz tartozó Ecclesiában tar-
toznak egyes bérrel Husz Kalongyából, ke-
vebből féltel; Ha pedig Jóságos be-
gény, másfel véka Buzával 's Három
véka zabbal; Jóságatlan begény Há-
rom Nap számot, v annyi dologgal;
orfojával magát tápláló begény Há-
rom szing vápnat.

3no: Templomban való Hatal-
Temetési és Hált Testek ki hányása
meg tiltatott Sub pena Flor. 12.

4to: Templomban való Hatal-
maszkodás, és ha hak meg rásigat-
nais valaki mást Flor. 12. Szébe
tetel Ds. 25.

5to: Templom körül való algyar (zinter,
helyek, vagi a zinteremnek, Temetőh Temetőh
hatszrai, Pape 's Mesterek

6to:

38 Pars Secunda

6to: Se Pap se Mester, akár hely
a' Dext a' Halgatokkal se nevelni, se
hallítani ne mérésselje sub pena
Flo. 12. Sic in Synodo Desfalviens
Anno 1661 Dilect. Eccl. p. 21. §. XIII.

7mo: Az Egyházi Szolgák maras-
tájának ideje sz. Mihály Napja, teg-
tovább Advent Első vasárnapig vég-
hez kell vinni, és a' Semorok hirt
tenni.

A Dext 8vo: A Dext be' tartarittájának
adójának idején Curator és Egyháziak a' Pre-
modja dikator hájánas jelen tegyenek, és a'
rol Buzárol Zabrol itéletet tegyenek, ha
elvetetők vagy sem, ne hogy valami ne-
hersey ok nélkül vagy har' következzék

9no: A Dextnek be' vételére egy
Nap rendeltesék annak idejéből és
előre hirt tetessék mind emek; Ha ki
pedig két Nap egymás után be' nem
aimné büntettesék egy Forinttal és
a' bértis adja meg a' pénz az Ecclā
Ládájába tetessék.

43 De Parochis Ludimagistris 39

10mo: A Refrantiakat sz. Mihály
Napkor Minő Pap és Mester az Egy-
házfiakkal adgya ki, hogy Szad Nap
alatt ki ki be' fizesse, Egjéb arant
az Egy ház Bolgai az Egyházfiakon
Contentumot vehessenek. Ha pedig
Pap és Mester elmulatnak valami
kedvezéstől in Prajudicium Succes-
sor, arutan magok tulajdonítsák ha
panasfok fel nem vetetik.

11mo: Ha ki az Halgatok körül
Predikálni akar Halattya felett,
a Predikatornak jó idején értékre
adgya, mert különben Predikálni
nem tartozik

Michail Almási Superintendens
Unitarior L.S.

Articulus XII.

A sz. Szék tagjai recognoscallyák, Mesterek
hogy ab Annquo ilyen usus observál. Tanitasa-
tatott a' gyermekek tanitása arant ért fire
valo fizetésben, hogy az Initiaingoltól res
adgya

40 Pars Secunda

adgranak Den. 25. ~ Huson öt pénz
A Rudimentisráltal 50 ~ Ötvent. Az
Etymologisráltal egy Flor; Az hatad is
kell externi nem csak a' kik repetál-
nak, hanem annál tovább vadnak,
mely dolga a' modo impostor így nyit-
páltasok a' mi Ecclesiáinkbanis. Ez
pedig nem úgy kell externi, hogy ha az
Atyák önként többet akarnának adni,
a' Mester Atyái ne megsejtelje elven-
ni; hanem hogy magok mordicus töb-
bet ne exigállyanak; hanem a' decla-
rált Saláriummal contentusok lé-
gyenek. Hoc Conclusum ratificatum
est in Pr. Synodo habita ad Ecciam
Urmos A. 1736 28ra Junii.

A Papok
Fiát ha
Tanítottja
a Mester,
Kérdésben jöven Anno 1731: Val-
yon a Mester a Pap Gyermekét tar-
tozik-e fizetés nélkül tanítani?
Determináltakatott e' felől: Mint
hogy a' Pap és a' Mester egymás terhét
tartoznak hordozni, és a' Mester szük-
séges

45 De Parochis Ludimagistris At

Séges dologról elvonattatván, a' Pap
tartozik a Scholának gondját vi-
selni; Tehet a' Partialisnak hogy
a' Pap maga Mesterének Gyermek
tanításért ex debito nem tartozik fi-
zetni, mindazon att illendő dolog,
hogy jó alavattgat mutassa a' Mes-
terhez; Másként ha olyan magá-
nak való Pap találhatnánk, aki éppen
Semmi jó alavattal nem alaxna Mes-
teréhez lenni, a' Mesteris ne tartoz-
zék a' Pap Gyermekét tanítani.

Ezen kívül a' Sabbathalát Mész Sabbath
ter Atyáinkfiái Szorosan ne exigállyák, thale
annivialis inkább vereséssel, hanem a'
mikor letet a' gyermekekis nyge-
nek, vagy egy Dojást, vagy valamit; Vers
adaféltis fizetést ne vegyenek, mivel
az Atyák a Tanításért meg fizetnek; Kará-
Karátsoni Cantariobol-is részt ne ve-
gyenek; Ha Lakadalmat Decantál Lakadal-
nak, annak 3^{dát} vehetik. A' Hal-
gatók nevek Napján való Salutálá-
soltol.

42 Pars Secunda

Solvol Superfed iállyanak Confirmat
in Synod. Derfint A 1731 Die 26. Junij
Exradat f. Kütem Notar

Michaëlem f. Abrahami

Articulus XLII.

A. Mester Atyafiak ennek elötte való
regezes perent non exceptis etiam Va-

comiti- cantibus, mig sábad hágtan vadnak tax-
va az tonanak Eppereft Atyankfia melli
Eppereft mel. mest vendelin ei adin, Sub pana In-

obedientia, akkor mikor közönséges Hí-
vatalba hitelenítettnek valatova
menni; J. Eppereft Atyankfiái pe-

mg a Comefnek Intertentiojára gon-
dat isellyenek. In consist. Pand A 1733.

Nro 2. Rectores Discipulos habentes
frequenter excursionis vitent A 1749.

Articulus XLIII.

A. Tiszt Eppereft Mestere, akár ki
vest Mestegyen az Eppereft Comitivával absolute

toze Co. nem tartozik, Sem hogy maga hel-
min va. valtax-hyett fogadjon, Sőt mikor az Eppereft

tozike. vest Erättenfége miatt a Notariuf-
nak

De Parochis Linggide & Cant. 43.

nak Iszpor kell in Publico excu-
ralni, akkor a Notarius ö Regjelme
Mestere Nem eröltethetik, Sem ar-
va hogj Comer tegyen, Sem arca hogj
Comer fogadjon. In Synodo N f. Lap-
taiensi A 1749. & in Consistorio Pau-
diopolitano A 1759.

A Schola Mesterek Tanitványo- Rector
tot magokk parafit munkára, Me-
zei vabotára, Marchák körül való Scipulos
forgolodásra forditani ne méréz non co-
sallyék Sub pana Flor 3. Si non de-
fiterint, ab officio amoveant.

Articulus XLIV.

A Cantorok a felettébb való feurr Enk,
lest távrtassák el. In Agend. Cap. i. S. 4. Cantor
Az hal mod vagyon benne a Hermekel res
tanitását Se mulassák el, ha valami Canant
promotiát alarnak reméltani In
Consistorio Pandiop. Anno 1702.

Articulus XLV.

A Dominus Pastorum a Scholában Parochi
Eptendönként ha nak nagy peris: több innigi-
Pöris:) be mennyenek, es arca minden de. sent Scho-
lor

44. Pars Secunda.

Eor' attentusok legyenek, hogy a' Mestere-
vel mitteda fogalmatosággal tanit-
nak. In Consist. Paul. An. 1681.

Si Magi Ha kik a Mesterek körül Papsá-
gri ad va alkalmatosok, és arra rándéko-
Pastroa nak, suo loco jó idején jelentsek
tum a hogi a Consistoriumnak tudára le-
spicent. heszen. In Synod Horatzensi A 1780.

Articulus XLVI

Parechi Minő Pap Atyafi könyvet készítsen,
Libros és abban minden Heter egy egy Val-
Concionar- lasunk perent valo Predikatoriát dol-
torios gorrek, mind Dogmatica, mind Mor-
Confici ant ralis Conciot írjon, és a' következen-
dó Synatra hozza ki, hogy kinek ki-
nek Predikatioja csealtassék és
tudva legyen hogi az Ecclesiá mit pre-
dikáll Ato 1694. In Synodo Adamozs.

Articulus XLVII

Filia A Léányzói Ifjúságot sz Győr Napról
docend fogva sz Miháj Napig a Pap Vasárnap
rakon tanitva Disipl. Ecd. p. 22. § XVIII
Pars

Pars Tertia De Inspect. 45

PARS Tertia
De Ecclesiæ Inspectoribus, Do-
mesticis Curatoribus, Aedilibus
et aliis huc spectantibus.

Articulus I.

Pro harmonia Cleri et Nobilium Consi-
Simulops conseruacem Ecclesiæ Unitari-
arum, Generale Consistorium celebra-
tum Anno 1729. 15ta Iuniar. in His Inspe-
ctoris.
Sacros Ulbi Communi Consensu con-
clauditur; Minő Diocesitelő az Ep-
poresek mellett, a' Nemesség körül,
legyenek két Inspectorok, kikis boná
Conscientiá Consilio et operá, az Ecclesiá
Difficultassainak orvaslásáig Segillye-
nek, kik is a' Fő Curator Uraktól De-
pendenter legyenek, és Administrac-
tioját Secundallják, és az Ecclesiá Dif-
ficultassait, mind a' Superintendens-
nek, mind a' Fő Curator Urnak meg-
írják

Artie

46. Pars Tertia

Articulus II.

Inspector A Diacepsisek Inspectorai az Eper-
officia restel együtt az Ecceták jövedelmére
vigyázanak, azt szaporítsák az Eccle-
siának jövedelmét, Adosságaik jó
karban állítsák; az Ecceták Curatorai-
tal Eperendöntésként jó pártot vegyenek,
mellyben a hol levántalite az Inspe-
ctorok Segítséggel legyenek Ibidem
Conclusum.

ubi
Minister
Salarii
post. of.
1777. Inspe.
Carol.
Committitur Inspectoribus D. D.
Curatoribus quod in Administrando Sala-
rio Minister, si Necessitas postulet
Senioribus assistant. In Consist. Paul.
A. 1732.

Articulus III

Mint hogy juxta Constitutiones a T.
Eperestelek nuregetesen a Pap és Mester
arant való difficultásokban cointelli-
genter kell leumi az Inspector Urakhat
Imen Rülseger ha csak egyikk megje-
leumi a Parcialisokban, vagy más Con-
fluxusokban, az hol afféle dolgok agi-
taltatnak.

Art

De Inspect. Domest. Curator. 47.

Articulus IV.

A Mítgos Fő Curator Ur panasz lép-
pen jelenvén Nemely Diacepsisekeli Inspe-
ctor Curatorok ellen, hogy haszín-
ten parantolisi valamit quoad Pu-
blicum, Nemelly ek vagy perfuncto-
rie, vagy helyeséggel nemis helyesül;
Kérv azért a Trale Synodale Consistor qui-
rium minde Inspector Curator fo ltra-
inhat, hogy a Publicumra néző for-
galmatosságot ne denegállyák, min-
dön a parantolatot veszik; vagy nolunt
ha éppen szolgálmi Nem akarnak, fungi-
magokat per Expressum declarat-
lyák, hogy majol sufficiáltathassanak
In Synodo Archiep. A. 1779.

Item a Tispreletes Eperestek Vir-
sitálván az Inspectorokkal amnatim
a Nemesteket különösen adhortál-
lyák ad beneficand, hogy in Com-
mune Conferallanak. In Cons. Paul.
A. 1777.

Artic

48 Pars Tertia.

Articulus V.

Curator A Curatorok, Egyháziak magok
Aediles Hivatalokhoz Hűtellel legyenek kötele-
Jurati sek, és az Eperestnek, Inspectorok
Sint. Engedelmesek legyenek.

Articulus VI.

Curato- A Curatorokat a büntetésben ad sum-
res mum authorallja 12. Tizenkét For-
quant. rintig a Consist. harmada a Curato-
pane rok és Egyháziaké legyen, két része
pra de az Ecclia Ládájában tartassék; Ha pe-
munka- dig a Curatorok híven nem járná-
are nak hivatalukhoz a Püspök 24. Hu-
 son Négy Forintotig büntesse, az In-
 spectorok is hasonlóképpen, ha a Do-
 logriak merituma révén büntet-
Aediles nek. Az Egyháziaké authoritás-
 sokban kétszer büntetni előbb 12.
 Tizenkét forintig, feljebb mikor
 ugj kevénytatik a vakmerőség miatt
 24. Huison négy forintig bün-
 tetni szabadság engedtetett. In Consist

De Inspect. Dom Curat. 49.
 Sistorio Iaudiopolit. A. 1721.

Articulus VII.

Sok panaszok jöttek elő, mind a
 Tiszt. Pap és Mester Atyafiak ál-
 tal, mind a betűletes Curatorok
 által, hogy némely Ecclia a Curato-
 rok és Aedilek nem gondolván *Curato-*
 meg kötelezések, igen könnyű jár *rum*
 nak látszik, mert ha pünten i- *Aedili-*
 dejen parancsolnak a Curatorok *um*
 kevés hápnat lattják, a Pap és Mes- *officia-*
 ter Atyafiak Bérbeli Restanti- *si Neg-*
 ajól Eperestől Eperestől marad *ligen-*
 az honnan követhezik mind az, hogy *tes sint.*
 a Pap és Mester Atyafiak Egyben
 gyűlt adóságokat kicelenítettnek
 vagy el engedni, vagy Sürű átho-
 kat hallani, mind az, hogy az Ec-
 clia sok károkat szenvednek;
 Mellyre néze jöhetet vált ennek
 clatteris faultások a Curatorok
 hogy az Egyháziakat negligencián
 jöhet elsőben Den 24. Huison
 Négy

De Cura-
toribus
Aedilibus
Neglige-
ntibus

Ugy pénzig, arután toties quoties
egy Forintig meg büntethessék, mint
az Aedilis az Eccsának engedet-
len tagjait illendőképpen mulatás-
hassák, mostan pedig ezen facultas
nem hake helyben hagyatik; hanem a
Curatorokk Series parannalatik, hog-
y önnök idején Forgalmatoson pa-
ransallgának, Kántásról, Vetésről,
Kassállásról, Papok Mesterek Dorek
be' szolgáltatásáról, Építésről, Ados-
ságokról vagy azok Interestének be'vé-
teléről, és egyéb Ecclesiái szükség-
es dolgokról; mert különben. ha a' Cu-
ratorok suo tempore nem paran-
nolnak, comperta rei veritate, ma-
gok Hat Forint panák incurval-
nak, mégis annak idején a' fogjat-
korásokról és károkról Lemény-
siamadások kézen. Az Egyhá-
zias engedelmesség és Forgalma-
tosok kégyenek; mert ha contuma-
citer magokat opponálják parán-
tatnak ad Flor 3. Es Hivatalgato-
ha

ha akarnak addig nem resignál-
hattyaik, míg a' ruinákat meg nem
építik, a Papok és Mesterek be-
épitik, a Papok és Mesterek be-
épitik igazságoson a' Constitutio be-
évit, a magok praesentiajokban
be' nem szolgáltatással, az Ecclesi-
ai Oeconomikáról, az adosságo-
ról és azok Interestének be'vé-
teléről számot nem adnak; Egy-
szoval: minny kezek alatt lévő dol-
gokról nem ratiocinalnak, akkorig
Tiszt. Espereft hírével és akarat-
nyából legyen, ha bizonyos Quietan-
tiálkal meg mutattyaik hog' hiva-
tallgok híven el jártak. In Visit.
ad Ecciam H. Sz. Pal. Anno 1740
Cta Martij per Notarium SSardi
Confirmat in Consistorio Paul. Anno
1740 23ma Ianuar.

Articulus VIII

A Dux betakarításának idején a' Dux be-
rator és Egyháziak a Pap Házánál jelen
nát jelen kégyenek. De Last pag 28. ras.
A Fa

52 Pars Tertia

Fa Dör. A Fa Dört mihoz kevértatik, a' Buzs
Dör be'vitelinék utánna, tartoznak
be'vinni; de teg tovább karatton eláll
Máson napok
be'vinni tartoznak, és öfkel idején
rendeltetik egy hét alhatmatos idő-
ben, akkor ki'ki polgaltassa be' in
Consist. Paul. A. 1726.

Articulus IX

Szokásban van Nemely helyeken
az Ecclesiák, hogy tartozas perént, Pápnak,
Mesternek Kántjának, Vessenek a Dör-
nek potalajára, Ezekről a' Curátor-
rok, Egy házfiak idejében gondot
viseljenek.

Viduae
potentes
et solis
bet quos
Salariu
Solvant

Akar Övegy Ember, akár Af-
szony, akár Jffin Legény legyen; de
bet quos ha annyira való gabonája Jofa-
Salariu ga van a' Dört Constitutio be-
Solvant rent egyezzen adgya meg. ha l'it gorda
vagyonis egy párnát k'ülön kényimen.

Articulus X.
A Curátorok minőz k'itsin dolog-
ert Ecclesiát ne gyűjtsenek, hanem
a' Pappal, Egyházfiakkal együtt
az ally

De Curatorib. Aedilibus. 53.

az allyanokat igazítsák a' mint a' jo
rend hozza és kevénnya; Mikor
valami k'itsin dolog van az Ecclesi-
ai állapotban vagy Parochiak kö-
rül, vagy egyebütt, arra egyék Falut
ne híjjanak, hanem rendet tartsa-
nak és csak annyit parancsollyanak
a' mennyit a' Munkának mivolta
kevénn, és a' dolognak végben viteli,
re elegedendő lépén. Anno 1764
Tempore visitationis in Kinos,
Confor. in Consist. Reali. A. 1765. 23. Jan.

Articulus XI.

A' Curátorok változása rend be-
rent nem lehet egyéb időben, ha- Si Cur-
nem visitatiohor Eppereft hivével, tor mo-
mikor pámat adnak; Ha idő körben riatur
talál a' Curátor meg halni, az Öz = Vidua
vegye vagy Successori tartoznak pá- Rationi-
malni. Conclufum in Visitat. ad Ec- netur.
clesiam Dersif. A. 1752. S. Martij

Arti

54. Pars Tertia

Articulus XII.

Si Aedileg Ha hol a Bért szemlét adgyák, a
fideliz kar magok vigyék a Predikator Ha-
ter Salaz zához, akár az Egyházfiak sedjék
vium ad. fel és a Terminura t. i. sz. Mihály
ministris vagy sz. Miklós Napra administralják
ve neg: hiba nélkül, hogy mar Esztendőre
lexe ne maradjon; ha elmulattyák be-
vint holgáltatni a magokból fizessék ki.

A Pap és Mester Astagait Curá-
tor és Egyházfiak tartoznak megfee-
ni, hogy hárok ne legyen; Igen se-
gény Rabonat, kintin és nem xend
serént való kéréket el ne vészenek
In synodo Bagyon Anno 1752

Articulus XIII

Pro Ave Ha kilnek Zabjok nintsen, hogy
naceo Bért adhasanak; Rossal, Alakorral
Salario Török buzaval, Haritskával pro con-
aliud quid digno pretio fizessék ki, vagy Musz-
Solvent. tal a Dor földén. In Consist
Pau. Anno 1764. Supra Pag. 15.

Pars

59 De Superintendente Consist. 55

PARS QUARTA.

De Superintendente, Consistorio
Synodis, Senioribus, Partialibus et
Quindenalibus Sedriis et quae huc
spectant, ut Visitatio Gratis et Par-
ticularis.

Articulus I.

Superintendentis est curare, ne sine Super-
examine serio et bono Testimonio alii intenz
quis Minister Ecclesiam ingrediatur; Dentij
prout etiam Visitationem Gratem officia
institueret, tam ratione Ministrorum,
quam etiam Auditor cura diligen-
ti prospicere Discipl. Eccl. pag 7.
Mro 5. 6. Sigillum Superintenden-
tis respectivè in usum ad Quindenam
Citat. locum habet. In synod. Ro-
vat Anno 1725.

Articulus II.

Non est molestandum Superintenden- Delibe-
tens ideo, ut conclusa consistorialia, rata sy-
aut Synodalia, pro arbitrio alte- nodalia
ret; Nam id non fitum est in facul- non al-
tate Eiusdem; Sed Determinades teranda.
fra

56 Pars Quarta.

Stabant, donec iterum in Trali Congregatione ventillabuntur A 17 58
In Consist. Soudiopolit.

Articulus III.

Senior A Seniorokk legyen authoritasokban
author az alattak valo Ministereket meg
vitasin büntetni pro merito Floz 12.
punien Nagy dolgokban penig mellyel Depo-
sitot neveznek es criminalis casusok
volnanak, amak büntetese, es Exem-
ploja cum omnium Donor Confisca-
tione, nezi a' Superintendens es
ebben mindenkor procedalhasson
A. 1598 In Synodo Hordenas Pra-
lati, ut Seniores, absqz Iuris pre-
cepto, si talis sit Notorium pec-
nam denunciare pot. Iur Eccl
Cap 7. S. 4. pag.

Articulus IV.

Seniores Seniores possunt Ministros, si delicti
pro Super qualitas ita exigat ab officio suspende-
re, usqz ad Notitiam Superinten-
dentis vel Consistorii, at Depositis per-
pet

61
De Supint. Senior Consist. 57
petna non est Senior Iur Ecclici sp.
7. S. 3. Senior ebriosus quomodo ple-
tendus pag. 31.

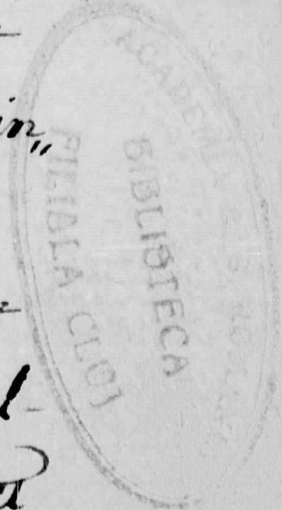
Articulus V.

A Expectat sub pena exco-
municacionis Seniorum
ar Ecclakok samvitelke, a Curato. Racionem
volat sam adafra lenperitenni A exigant.
1688. In Consist. Senior quatan-
nis Ecclat visitabit, cum sibi adjun-
ctis, Discip Eccl. pag 11 De officio
Seniorum.

Articulus VI.

A Dominus Seniorok minz Dia-
cesibus ad minimum Episcopus
compos Partialis conventus institu-
alvan T. Disputatio legyene de Parti-
fidei Articulis, et Examina e Theo-
logia 2. Legyen Morum et Vita cularis
Fratrum Censura, Secundum Disci-
pline Ecclesiastica rigorem. 3. Min-
den casus elöben a Diaeces-
nek Seniores elöb ar öfiek agi-
taltassanak es a Püspök nem agitál-
tetall

Parti-
cularis
Conven-
tus Ter-
in Anno

58. Pars Quarta.

tatall dolozgat ne terhelteffék.

Articulus VII.

Si Seniorior o possit ire ad Synod. Ha mikor iusta de causa a Tipt. Espereft nem comparealhatna a Generale Consistoriumra, vagy Synodusra, a' Ezek Notariusra meunyen, vagy ha ettölj nem lehetne, edjike hites Affessor tartozzék a Dolgot reportálni Sub pena Flor 12.

Articulus VIII.

Omnes Seniores de Bonis Ecclesiarum Rationes exigant, et de Debitis Extractum transmittant R. Dono Superintendenti. In Synodo s2 Benedek Anno 1740.

Articulus IX.

Seniores et Notario absente quin in Ecclesia faciant. Midön Espereft Notarius, Affessor Attyantefiai in Publico utaznak, fáz radnak; Ha azon idő alatt Ecclesiájokban alax mi Ecclesiái szolgálát levántatik, köz joban való munkájokat ne hadgyák felben, hanem a' köz

De Supint. Senior. Consist. 59.

a' közlebb lévő Minister, vagy aki requiraltatik, szolgálataat reum tartozzék, s' arról az Ecclesiá, vagy kútonos Remélis meg clevedjék.

Articulus X.

A Tiptes Esperefték mindenkör, de Uvezeteser a Pap és Mester a- rant való controversiában cointel- hquenter legyenek, mint a Tles In- spectorokkal, mind a' Difficultásb' forgo Eccta Curatorával és a contro- versiat cum authentia represen- tálly a' Erale Consistoriumnak, mellynek végezése meg kell mindz- nek állani, manente in authoritate Paristiani Domini Superintenden- tis; non nisi in casibus nimis du- bīs et eventibus periculosis. In Synodo Ratienfi Anno 1769.

Senior corre- sponden- ter sit cum In- spectore

Articulus XI.

Az Espereftnek committaltatik hogy a' mely Curatorok negligenter viselik Hivatallgokat, helyekben

Curator negligenter visubi

azok

60 Pars Quarta.

arólt mást vállastasson és allison, és ha Notabilis karjok fétl miattok refundállyák. In Synodo sz. Juxtaallijerfi Anno 1765.

Articulus XII

Seniores Impunitur Senioribus quod in Scho-
ris Scho-
laris iuriz
las Diligenter prospiciant et con-
gileant. Sistorio fratrum et diligentiam. Re-
ctorum referant, Secus penam
ipfi ferant. In Consist. Paul. 1774.

Articulus XIII.

Reverendis D Senioribus intimae-
tur In Ecclesiis ubi fieri potest Fili-
arum quoque Institutio introducenda
ad Lecturam et cantiones cum pen-
sione tamen. In Consist. Paul. 1774.

Articulus XIV.

Admuni-
freatio
pulaiois et
Cane Do-
mimica.
Committaltatik T. Espereft Atyank
fiainak, hogy kiki maga Dicece-
Sistibe, illendö Attentional tegyen, és
ha kiki a' Házajok esketése, és Uxi
Vannora Ceremoniainak ki Polyal-
tati

65 De Episc. Senior. Consist. 61

ratásaban, az Agenda ellen Hele-
kednenek, azok ellen condigne amir-
madvertalmi el ne mulassa. Vide
Agend. De Cena Domini § 3.

Az Esketefnek helye a' Tern-
plom, vagy az Isteni Tiszteltnek Hel-
lye. Vide in Agend. Cap 5. § 4.

Meg enged i mind azon által a' Jüle
Consistorium, az Esketést, a Házna-
is de ugy, hogy a' Papnak fizessenek
Házom Márjajokat; Ha a' Pap külöm-
ben Islekednek, büntetéseket Floz 3.
mellyet az Espereft defumálván
Cüldgye a' Consistoriumnak, Ház-
madat magának megtartván.
Paul. Anno 1779. in R. Consist.

Commissione Pubermali de Data Cibin
7ma Jan. 1771 prohibitum est, ad
Tenorem Rescripti Sacrae Suel Ma-
jestatis Sub gravi animae vexatione,
ne Copulationes Nuptiales conditio-
nate fiant et cum Paupula: Donce
in vite honestate permanferint. Sed

abso

62 Pars Quarta.

Absolute, non conditionate copulationes
expediuntur, Selt: Holzig nem. haggod el.

Mo 1751 Die 19^a Aug. Decreto

Ministri Sacrae Majestatis cautum est:
Ne deinceps Ministri A^{tholici}
Personas catholice Religionis co-
pulari ausint, suis Inditionibus absq[ue]
indultu Episcopi catholici; Hic in
in casu contingentie observand[um]
ut quavis pars Ministro Sacre Re-
ligionis solam in particulari solu-
vere teneatur Vide pag. 20 S. xi.

Articulus xv.

Quotiescumq[ue] impofterum Synodus
celebrabitur, ante omnia Die Domi-
nica. Cena Dominica administrabitur
In Synod. Adamasiana Mo 1663.

Statuitur ut Synodus annuatim
Tempus ad Dominicam post Festum, ut vocant
Synodi. Trinitatis indicatur. In Synod. Ha-
ranglabienfi Mo 1666.

Art.

De Episcopo Senior. Consist. 63.

Articulus xvi.

Constitutum est, ne deinceps Consisto-
rium Pauliopoli ad initium Anni
celebrandum, intermittatur, expe-
ritia enim docuit, ex ejusdem
neglectu, multas difficultates ori-
vi. In Synodo Adamasiana A 1681.

Articulus xvii.

Cum Cassa Communis Pauliopoli-
tana, ita Cassa fieret ut Salario
paucissimor[um] ordinario exolvendo
sufficeret, hoc in casu omnes Salari-
vise, a proportionem sui Salarii
patiantur; Super quo etiam D.D.
Perceptor infirmandus est, ut tempe-
stive prospiciat ne uno et altero in
toto excontentato, tantum unus pa-
riatur. In Consist Pauliop. 1759.

Articulus xviii.

De Synodo convocanda, Realis Consist.
Socii est Determinatio juxta Dis-
plina

64 Pars Quarta.

plinam. Eccl. pag 9. Sub No 2do: At
tandem Episcopus cum Partiali Con-
sistorio auctoritate, de Synodo convo-
canda constituendo Ao 1682.

Articulus XIX.

Seniores Imposterum Seniores per Electionem
Candida- voto constituentur, Nec inhabiles Can-
none et Didenti, quin si inhabiles comperti
voto Con- fuerint, Suosq. officio negligentex
stituendi. incubuerint, habeat auctoritatem
Sunt Pax. Superintendens cum Consistorio
munus illud in alium transfe-
rendi, et magis idoneum constitu-
endi. In Synodo Rovatiensi 1692

Contra hunc Articulum, Constitu-
tus est quidam indignus Nomine Ajz-
tai ad Diocesim Hüküllö, et Negle-
ctus fuerat, Vix precipuus et in-
tegra habilitatis, per Fratres ele-
ctus. Stephanus P. Derfi in quo
Magnus Mich. fr. Abrahami humar-
ni quid passus est.

Item: Imposterum penes Synodum
esto

69
De Episcopo Senior. Consistor. 65

esto, ut si in aliqua Diocesi idoneo
reperiantur pro officio constituendo,
ex alia in quamcumq. Diocesim vo-
neos inferre possint. Ita illatus est
Theod. Rainum Joannes Kevendi, in pre-
judicium Balthasaris Kontz.

Articulus XX.

Si senior emortuus fuerit, ad tempus Senior
Notarius vices ejus agat, exceptis ta-
men causis processuralibus nisi ad
hoc auctoratus fuerit.

remor-
tus quis
ad mini-
strat

Articulus XXI.

Publicae Preces in Ecclesiis nostris pro
Regibus et omnibus in Sublimitate Con-
stitutis retinenda et exercenda sunt.
In Synodo Hordensi A 1579. 24 Febr.
quando Franciscus David ultimam
Synodum celebravit.

Preces
pro Re-
gibus

Articulus XXII.

Seniores Diocesum ubiq. Serio in Concilio
vigilabunt ut Pastores Eccliar. in Concilio
onibus verbis videntibus abstineant, lemmi-
alior

66. Pars Quarta.

ofes e aliorum Religionem non carpant, cō mi-
vitenb. nus damnent, sed suum, solum in verita-
te placide proponant, In Privatis etiam
Conversatiōibus a Disputatiōibus Super
Sedeant; at ubi nocivū silentio nostrum
aliqui scandalizarentur, vel ex eo Ad-
versarii occasionem arriperent calu-
mniandi, parati sint ad satisfactiōem
cum mansuetudine omni poscenti ra-
tionem, de ea quae in Nobis est spe, cum
modestia et timore bonam habentes Con-
scientiam i. Petr. 3: 15.

In quotidianis Precibus pro pacifi-
co Regis Regimine orare non desinant
In Consist. Paul. 1732

Articulus XXIII.

Funeratio in alia Diacefi
Ca inter Diaeces debet esse Harmo-
nia, ut si quis in aliam Diacesim ve-
retur ad Functionum funeralem, sine
Scitu Eiusdem Diaecesos Senioris non
faciat In Consist. Paul. 1737 19. Jan.

Articulus XXIV.

In tempore Candidatiōis et Confir-
matio

De Superintendente &c. 67

Confirmatiōis Ministerialis Neo Paroetii Confir-
mationis
pro Confirmationalibus solvant. Taxa
I. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130.

68 Pars Quarta.

aut alias
Congre-
gationes
Pastor Flor 3. Rector, Cantor in dimi-
ditate, penalitatem ferat; si Legalem
aut justam rationem negligendi habeat
Literis in tempore Seniori notificet,
Expensas ordinarias amandet, aut si
quid solvendum sit, eo expediat; Alio-
quin ob hoc in distincto, eandem poenam
incurret, in synod. Hoveniensi Anno
1737. Vno 1.

Articulus xxvi

Cause
Primum
in se
daneis
Foris
agitar
de
Minor Causa elöb a Diocesis Senior
ora clöu a p'eken agitalaspanak, hogy
a Püspök vagy Felsőbb p'ek nem agi-
talt dologgal na terheltessék. In syno-
do Dessalviensi Ao 1661. Hoc in-
stitutio hisce quoque Temporibus itera-
tis vicibus renovata et publicata est
In Consist. Paul 1781 Hóc additö: Ha
melly Causa az also p'eken nem agital-
tatnának. a Reale Consist nem vesi fel.

Articulus xxvii

A Doms Seniorok Eprendöben ad

mimi

73 De Senioribus & Consist. 69

minimum Haromfok Partialis con-
ventus institutának, mely by iester
alia morum censura legyen. In
synod. Dessalviensi Ao 1661. M3.
Hic Virs Ternarius repositus est
ad Binarium An 1765. In synod.
szircallyiensi. Adhuc etiam antea
An 1693. In Gr. Visitatione R. ac
Car. Mich. Almási in Haromfok
Sub Mco 10 Cujus series sequitur.

Articulus xxviii

Ecclia Unitarie Triscedienses ab
An 1622. Regnante Principe Sab:
riele Bethlen, sub Inspectione Epi-
scopi Reformatör fuerant usque
An. 1693. Quando etc.

Sub Principe tandem Michaeli
Apaffi ad Inspectionem Episcopi Uni-
tarii R. di ac Car. Michaelij Alma-
si devenerunt eadem Ecclia in di-
rectionem ejusdem, qui etiam Pra-
lem Visitationem instituit in Ecclis
Triscediensibus cum sibi adiunctis,
Selt

Parnia-
his quo-
ries in
Anno
fiat

Triscedi-
enses
Ecclie
olim sub
Ref Epi-
scopo

70 Pars Quarta.

Selt R. Dono Stephano Magyarosi,
Ecclesiarum Sedis Aranyas et Attus Thor-
densis Seniore vigilantiissimo. Item
R. Dono Joanne P. Martoni Ecclesiarum
Unitariarum Sacerdos Albenus Seniore
cum Par. D. Michaeli Regeni Lec-
tore Colleg. Paul. adiuncto simul
Brachio Seculari Profo Dono Se-
orgio Donath de Nagy Ajta.

Quando et ubi Constituta sunt sequentia:

Præ-
Visita-
tio
m. A.
cta in
Trifide

Imo: Végettetett hogy a modo in-
postecum mindenkoron Curatorok
Választásának az Ecclesiák a' hiki
mink javaira az Ecclesiarum poegat-
mator gondot viseljenek; a' mellyek
el idegenítettetnek, úgy mint: fran-
so földek, Pená ritok, Erdők, egy
szoval akár minemű jelt legyenek
rehabálni el ne mulassák, és mindegy
Ecclesiái proventus az Ecclesiák pükh
Ségei fordításának, az Ecclesiák jár-
vait mindegy vendes uton módon sa-
porítsák.

Ar
J

De Superint. Sen. Consist. 71

Ar Egyháziaktól Efstendöntent
sz. Gyónap tájban számot végyenek; a
Curatorok választásának J. Püspök
Uram preferenciájából és absittya is
legyen az ő Kezgelme jelen létében,
vagy ha a' Püspök a' Seniore Asses-
sorival együtt Authorallja. A Büm-
tetésben a' Püspök authorallja 3. Fo-
rintig mellynek két része az Ecclesi-
ájé Imada a Curatore legyen; Ha
pedig a' Curatorok hírellyé hiven
el nem járának a Püspök büntetése
12 Forintig.

Notandum hæc talis ordinatio
Successu temporis mutata est.

2do: Constitutaltatott ezis hogy a
Curatorok mentől hamarabb perfe-
kter tádat Hiváltassanak az Ec-
clesiák a' mellyet mindegy jeles Ime-
pelen az Egyháziak li legyenek
a' Tem-
Arca
in feri-
bus Tem-
pli

a Templom eleiben alamisnának be-
vételére, A Predikator pedig tar-
torék az Halkatolat szép ratiókkal
inducalni az adakozásra; Ha a Cura-
torok elmulatnak büntettségnek
3 Forintra, Ha az Egyháziak an-
malnéb el a Ládának ki tétele,

Arca
Ecclae
ubi de
hincabr.

Egy Forintig büntetése az Eppereft;
a Ládának költsé alyon a Curator-
nál, a Lada az Egyháziaknál; Min-
den Imepelen az alamisna samlat-
tással meg a Predikator jelen letében
es mennyi képen, irattással fel, az Irás
az Ecclae Ládájához álljon. Notandum
Hae omnia hodie varie se habent;
Arca alieni in Parochia, Pars a-
pu Curatoris conservantur. Et hoc
consultius videtur.

3^{io}: Emel elátté is nyuszt ké-
ven, mostis Confirmaltatott; hogy a
modo inpositerum Senki kúpéles e-
lött a Duzáját be hordani ne miz-
visszelle, hanem mikor a sülség
vala

valamely segéret kénperitene, két v.
három kalongyát Pap hírével hozhass-
son be; melly ellen ha valaki seke-
kednék Három Forintra büntet-
tessék, és a pénz az Ecclae Ládájához
tétessék.

4to: Ha kik a kúpéleskor a Sorát
másbura temék s változtatnak; bünt-
tettessék 3 Forintra; a pénz az
Ecclae számára fordittassék, a Papnak
kárátis refundaltassék. Hic Cape-
ciandum administrandi modus in
Harcospék si ad huc viget.

5to: A Negligenzel felől kik a
Templomot nem gyakorollyal végeztetik,
hogy ha harcospók egy más után Va-
sárnapon a Templomot elmulatnak mel-
to ok nélkül a Curatorok, az Edili-
sekkel együtt az alkamolat büntessék
Egy Forintra; a pénz az Ecclae Ládájához
tétettessék.

6to: Senki Pap híre nélkül az
harang káteléhez ne nyuljon, hogy

art

74 Pars Quarta

art meg romnya; ha li art belekőni
büntetessék egy forintra; a Penz az
Eccta Ladájábj tetetessék.

7mo: Ha li Halatgyának akár ha-
rangoztatni, napjáb havanfornát több
ször ne harangozzanak, vagy ha azon
a Nap el temetetik négy szer Havom
Forint büntetés alatt hagyatik a'

Penz az Eccta Ladájábj tetetessék.

Sylva
Ecclat
prohib.
8vo: A Curatorok mindenütt 12
Flor birsaj alatt az Eccta Erdjéit meg-
tiltsák. Ha valaki Curatorok híze nel-
kül erime belőle, büntetessék 3. Flor.
Ha a' Curatorok ezt el mulatnák
es az Eccta Erdjére gondot nem
viselnek, ölis a' Püspöktől büntet-
teszenek 12 Forinttra; müllyre a se-
moris ugy vigjairon, hogy ha amalk
vigjajattalajaga miatt az Erdő puszt-
tulna, öis 12 Forinttra a' Püspöktől bün-
tetessék.

9no: Ha az Ecctákb az Aratái
annyea végben müllyen, hogy a'kepéles
meg

De Visitatione Præli 75

meg lehet, es a' Predikatorok szorgal-
maztatnák szaktornának li nemmi
Sub pena Flor 3. Müllyet a' Semi-
orok a Predikatorokon vigyid meg

10mo: A Seniorok Esprendőj két
Partialisnál többet ne hirdessenek
(Hoc hodie aliter fit:)

11mo: Mind Papok mind Mesterek
a jövő Karátsomig illendő hoszu kón-
töst szerezzenek magok, fogatis, mülly
nélkül Templomb egy szer se men-
nyenek Sub pena Flor 3.

12mo: A Mesterek Husvit előtt
két Hittel, Karatson. clatis két hittel Exame-
Præle Exament minállyának mülly Schola-
loris a' Pap es az Ecctának Elei je-
sen tegyenek Sub pena Flor 3. mel-
lyet ha a' Pap negligalna 6 Forinttra
büntetessék.

13no: Az Harom Béli Atyafiaktól
Törvény pékel tegyen sz. Györgjön az
ottan

76. Pars Quarta.

attam való (ausá)ly; Ha pedig a
Causa Exdörvideli tépen, az iga-
rittefiek Dölönby v. N. Ajtán; A
Causá)sol pedig Ástál pént. tax-
torának le temni, vagj Meufálet

Dr 24. A Constitutio ext Dr 3.

Articulus XXIX.

Publi Végezetű a Representativum Con-
cilio Sistoriumban, hogy a modo impofter
Mendi ej Minister Ágafürs Senkic ren-
cator dünk en valat publicálni ad emen-
dicandum ne mixisellyen, hanem-
lia az icsant a Consistoriumnak Sub-
Scriptiojával és Perpetivcl muniat-
tattatati Levelet láttya Áo 1782 r. 76.

Articulus XXX.

Præses Injuxta Principia omnium Dis-
casterior a Præsesnek lét vatuma
van, de a többinek absq) Subje-
ctor et Personar respectu, Papnak,
Mesterek egy egy vatuma vagjon
Cak valam. factio ne intervenialyon
In Consistor. Áo. 1773. Art.

De Synodis et Consist. 77

Articulus XXXI.

A Synodus, Consistorium végeze-
leit Senkic ne vellicallya; hanem ob-
servallya, ne sufflaminallya; melly-
nek változtatására: Extra Casum
extremitatis: Tisits Püspök Urunk
Sem még en In Cons. Paul 1774.

Articulus XXXII.

Quoniam Partialis confluentus Partiali
Duobz aut tribus in Anno vicibus extra se
Determinatus est; Ha li többör rialis
abax ültetini, maga tulajdon káltre-
gen tegye. In Synod 2 Kivalljenci
1765.

A Quindenatis Sedriak Celebra-
tájáb az Esperestek tartásál magokat
az 1765-by látt Synodakis Deter-
minationhoz t. i. A Causá)sol káltre-
gen tegyen cum Intentione Diver-
no Præsidis Rh. i. Affesor xps 30.
Ha li a lét Sedriak livül Sedriat
akarnak tartatni.

78 Pars Quarta.

Pro Te. An Inquisitorialibus levō fatenseli fel
stibus olvasasacert adatin solati egy egy
Taxa xmar, lōnsigesen a peke legyen
In Consistor Anno 1773.

Director Taxa non Subindat

Director ante Confirmationem Deliberati, nisi
in Manifestissimis pronuntiat. sit
Taxa In Synod Horoth A 1694

Jura adjudicat Juramentumokat, nem kell
in Di meq halgatin hanem usq ad Con-
vortij firmacem kell halaptani. In Synod.
Horath. 1679.

Articulus xxxiii

Director In omnibus Diocesis ordinarius
et Juratus ficens aut Director con-
stituat, seu ex Assessoribus, seu ex
aliis Ministris ad id Capacibus, qui
contra delinquentes Ministros ita
etiam alias Accessorias personas
ut Curatores, Aediles &c ex officio
pro

83 De Visitatione

79.

procedat; si Assessor Constitueretur
quoniam Indicio aspicere haud po-
terit, vires ejus Supernumerarius
Suppleat. In Synod Decf A. 1783.
pag. 120 Articulus xxxiv.

Anno 1773 Suprema Armo Praese Visita-
tura per Regium Suberminum Prae-
ceptorie a Ministris Reformatis &
Unitariis in Trifede, voluit infor-
mari, De Visitationis Natura, Sub-
jectis et Tempore; Ministri Respon-
derunt ad Quaestionem: Quid Visita-
toribus Ecclis veniat faciendum? cia

1mo: Tenentur Visitatores secundum Visi-
tationem Deo debitam, in Mores rator.
et Solertiam Pastor Ludimagistro
diligenter inquirere

2do: Quomodo Auditores nam erga
Deum, nam erga sese gerant? An in
cultu Dei sint fervidi et Devoti?
An Concionibus sacris frequenter in-
ter

80. Pars Quarta

verfint, et Tempia frequentent?
An Sacra Dei Cena utantur con-
digni? sintne inter ipsos perjuri,
convictores, Blasphemi, Adulteri,
Fures &c

3^{ho}: Intereft Visitatoribus Ecclesiarum
bona Mobilia et Immobilia investiga-
re, Aedes Sacras, Domos Parochia-
les vendere, ruinas considerare et
de reftauratione earundem difponere.

4to: A Curatoribus Ecclesiarum de
Perceptis et Exogatis ftrictiffimam
exigere rationem, et an Salarium
Miniftrorum quotannis ab Auditoribus
in termino folito fecerint adfcriptionem?

Ad Quaestionem: Quat fignan-
ter Perfone ad Actum Visitationis
de Neeffe in conueto requirantur?

Refpondent: Quatuor ad Summum
Sctt: Archidiaconus tanquam Praefes
Visitationis; Notarius, ut Scriba, et
unus ex Affefforibus ut Adjutor; De-

ingps

De Visitatione & Quind. 81

ingps Fiscus vulgo dictus; His adijunge-
batur e Nobilibus unus pro Bractio
Seculari, exiftens a Supp^{re} Regio
Iudice, aut a Tabula Cortis.

Ad 3^{am} Quaestionem: Quantum
temporis in uno loco actus con-
munda Visitationis requirat?

Refpondent: Requirit plus v. minus
fecundum quantitatem Ecclesiarum et
iuxta difficultatum in iisdem ob-
jectarum multitudinem aut paucitatem
In his continetur probe nota Visita-
tionis Natura et Effentia.

Articulus XXXV

Ha Visitatio ex Ecclesiis a' Visi-
tatoribus valam Honorarium - Honor-
mal a'arnal leum, vegjel jo fmi: Visita-
vel; de quafi ex debito a' Ecclesiarum totum
többer ne praetendat, anal. vide
Approb. Const. P. 1ma Tit 5 S. II.
iii. Decret. Tolentia Vro VIII
post verba: Visitationes per Epi-
scopos &c.

Art.

Articulus xxxvi.

Visitationis
acta
Consistorio
sub
mittenda.

A Particularis Visitationis nunc
ve Concludatate hanc a modo im-
posterum. Tipt. Esperest Atqanli
fias magah Notariussol altal sub
Authentia nunc Visitationis nunc
irattationi a pexint Amuatim a
Represent. Consistoriumnah repre-
sentallat. W. A Visitationis magja-
val helyesen nunc edgyezik, hanc min-
den Ecetab, ha az uo nunc enged. Pre-
dihaziol legyenek, mellyis kivalo Pe-
neralis Visitatio allalmatosayaval
practizaltatod.

Articulus xxxvii.

De impoterum in causis Featuum.
Politici Procuratores admittantur;
ne quidem in rebus maxime arduis
Si vero Lites Politicos in Foro Eccl-
siastico agitentur tunc quidem admitti
poss. Sed ea cum circumscriptione
ne Exceptiones futes et fivola ad-
mittantur In Synodo Sik p. Mar-
ton Anno 1668.

Art.

Articulus xxxviii.

Procuratores causas pro una le-
rata Taxam fixam 34 xfer non
amplius capiant In Synod. Dolomf
Anno 1698.

Procura-
tor Sala-
rium

Articulus xxxix.

Ha Secularis ember perel Papi se,
ken Delfo emberel cartiat presial.
yon Appr onst. Par sre Edict 56.
Et Contra.

Cartis
Liti-
ganti-
um

Articulus xl.

Deliberatum ad Instantiam Rev. Ad
Domini Thomae p. Martoni Senioris
Diececesis Udvarhely; Ne impoterum
ad Pralem Synodum omnes Ecclar
Pastores confluere compellantur;
sed pro ratione temporis, occasionis
et Negotior, in arbitrio Senior erit
quorundam domi relinquere. Absq
Anno et Loco inventum est.

Ad
Syno-
dum Se-
nerale
qui vo-
candi

PARS Quinta.
 Quae Varias, de Variis Casibus
 Constitutiones continet.

Articulus. I.

Societas: Minus Tarasajnál vendi az, hogy
 his Legi: valaki a Tarasaj Törvényekhez magat nem
 bus qui allhalmozattya tanquam putridum mem-
 le non beum resecti a Societatis corpore
 attem: ejusq; Juribz; Azért a Reale Confir-
 perat ejusq; Juris Secundum Cujuscumq;
 foriumis Regulam a modo impostum,
 Nem hal Ecclesiabol; hanem Eccle-
 siai szabadságabol; li resecti, tovább
 maga membrumának nem agnoscat.
 ha azolat az Atgasfiát, li a Cons-
 istorium Végzésinek nem engednek
 In Consist. Paul. Anno 1730.

Articulus II.

De Cursu Depoecando

Uro
I

A Cursus hordozásban illyen rend
 observáltassék, hogy aki mielőz veszi,
 a napot

a Napot írja fel xea a Cursura;
 valaki fel nem írja, büntetese Flor Cursus
 I. Ali fel sem írja és in tempore Depor-
 nemis promoveáltya. hanem resecti hatio.
 büntetese Flor 3 Az hal közél
 vadnak az Eccle. ahoz képest pro-
 moveáltassék. In Synod Kövenc 1737.

A Cursus vagy magok semely Uro
 2
 seveint hordozák az Atgasfiát, vagy
 magok resecti vitesék, mert ha
 bíba esik a Cursus hordozásban
 a Pap Flor 6. a Mester 3 Forint-
 ra inemissibiliter meg büntette-
 tik, comperta rei veritate, hogy a bí-
 ba melyik által esett In Synod. R
 Gerlinge Anno 1756.

Parauollya a Repres. Consistor Uro
 3.
 rium hogy a Cursus hordozásnak
 rendi, miképpen observáltatik, az-
 rol annuatim letter informáltas-
 sek. Anno 1782.

Siquis

M^o
4.

Si quis Ministr^{us} post iteratas
Anteriores Ammonitiones, adhuc de-
ficiat in deportando cursu; si Cur-
sus sit Consistorialis Flo^r 6. Si se-
nioris 3 penam ferat prima vice;
Secunda vice in duplo; Tertia vice
si toties iteraverit, ab officio re-
sindat^r In Synod^e Dersing^e 1783.

Articulus III

De Nuptiis & Copulatione Nu-
bentium.De
Matrimo-
nioM^o
1

Matrimonia in Quarto Gradu ve-
rantur. In Synodo Saxoniensi Anno
1735. At Benigno Suae Sacratissima
Materis Decreto, de Dat^e Vienna
ijma Decembrii An. 1783. V^o
Subveniali 572 indultum est A^{nti}-
tholicis in 3to et 4to quoque Gra-
dibus libere Nuptias in iⁿve com-
missioⁿ De Dat^e Cobini Die 29.
Januarii 1784.

M^o. In

M^o. In Copulationibus Juramentum
Secundum Analogiam Fidei, aut Re-
ligionis cuiusq^{ue} fiat & Vide Theolog^o.

Absq^{ue} Promulgatione Nemo Co- M^o
pulari debet, meret nem aliar^{um} libet, 2
hanc em^{enda}tionem soltam^{us} li^{ber}et et est Promul-
Nihil^{um} me^{us} esset^{um}; Pap^{ae} est M^ostrer A- gatio
tyant^{um}fiar^{um}is artat ne p^{re}s^um^ully^{um}ah
mag^{is}ah, h^{oc}q^{ue} li^{ber}et et est nihil^{um}, est
a^{nti} Lahadalom^{us} roje elat^{um} mag^{is}ah
me^{us} esset^{um}esset^{um}; azertis n^ultat^{um}h, h^{oc}q^{ue}
Pen^uhi me^{us} ne esset^{um}. In Consist^{um} Pand
1742. Disciplin^{um}. Eccl^{um}. pag. 89.

Pastores Eccl^{um}ar^{um} in Diebus Nativ^{it}atis M^o
tatis, Paschator, Pentecostes, et Fexis 3.
eorund^{um} secundis abstineant a Copula-
tione conjugali et Nuptiar^{um} celebrat^{um}
in iisdem. In Synod^e. Adamos. A^{nti} 1829.
Haec Determinat^{um} in sequent^{um} limitat^{um}

Copulatio Tertio Die Fest^{um} (qu^o M^o
miam Dispensatio Fest^{um} facta est) licita 4.

esto

88 Pars Quinta

esto; quia Sua Sacrae Matris Anno 1772. Festo 3^{ium} Diem dispensavit In Synodo Herizienfi Ao 1774. si ta-
men Dies 3^{ius} in Dominicam in-
ciderit, tum illicitum esto.

Nemo Ministror^{um} diversae Religio-
nis Personas, sicut etiam in Prædi-
cibus prohibitis constitutos Copulare
audeat Vide infra pag Art XIV

In Copulationibus Coniugum e
Formula Juramenti, Condicio Subla-
ta est: si Sctè In puritate vixerit.
Sed absolute debent Copulationes fi-
eri, Cautum est hoc Rescripto S^{ue} Matris Ao 1770 18^{ae} Xb^{re} Vide supra
pag. Articulo XV.

Copulationis Locus ordinariè Tem-
plum est, si apud Domum prætenda-
tur Copulatio, Vide quid sit agendum
Part. IV Artic^{ulo} XIV Pag. 61.

Promulgationis Nubentium Tri-
na

De Variis Constitutionibus. 89.

na vice debent fieri juxta Alissi-
mas ordinationes; De Dat^o Vien^{se}.
7ma Xb^{ris} 1784. Sub Nro 12078.

Amihappen Vasarnapi Lakadal- Nro
mazas tilalmas; Ugy Adventi Napo- 9.
lon. es az Imepelenis Lakadalmi
Salemicasol ne celebrassanak
Approb. Const. Part 5^{ae} Edict. S^{ci}. Ju-
ris Eccl^{ie} Cap VII S. 21. Disciplin^{ae}
Eccl^{ie}. pag 20. Quod die Dominico
quidam Copulaverat Nubentes pena
affectus est Flore In Synod^o Horep^{se}.
Ao 1692. Ignoti sine Testimonia. Nro
libus non copulanti^{bus} Discipl. Eccl^{ie}. 10.
pag. 20 S. 7.

Articulus IV.
De Honorario lar^{ae} ac R^{eg}is D^{omi}ni
Superintendentis.

In Supplementum Necessitatum lar^{ae}
ac R^{eg}is Superintendentis deter-
minat.

90 Pars Quinta

determinatum erat, ut Ministri ex
apibus solvant Decimas; Sed quia
difficilis erat administratio, nec oes Apis-
tus provisum exant, neglectum est In
Synodo Dagony. Ao 1723. Tandem
Anno 1725 In Consistorio Paul de.
cermitur, ut nemo se a praestando Ho-
norario Ministrorum subducatur, tunc se
se obligant Seniores, ut tempore Con-
sistorii administrarent annuatim
Flores 60. ÷ Sexaginta. Qui repartiri
si sunt tunc ibidem hoc modo: Dice-
cesis Scium Sedum Flores 9. ÷ Novem
Udvarkely psek Flores 10. ÷ Decem
Kerepnyesi psek 10. ÷ Decem. Kün-
tüllö 8. ÷ Octo. Cattus Albenfis Fl.
4. Maros Fl. 7. ÷ Septem. Kolos 2
var et Dobola 2. ÷ Duo. Sedes
Aranyas 10. ÷ Decem. Summa 60
÷ Sexaginta Flores. Haec admini-
stratio

Hono-
rarium
Super
inten-
dentia
le

95 De Variis Constitutionibus 91

Incipit adhuc ante Annum 1730 cessa-
vit; Sed Ao 1780 capit iterum dur-
rare; multi gravate ferunt; si
solvendum est; a Proportione Sala-
rii repartiendo; Interim sponta-
nea voluntati consultius esset com-
mittere quam coactive exigere.

Post varias ac Varias De Viaticis
et Seniorum Constitutiones in Consistorio cum
vicio definitum est, ut Eodem in Sy- Senior
nodum, aut in Consistorium eundi
Pastor 24. Rector dimidium
24 in Diecesi Marus, In
Cattu Albenfi Parochus 36
Rector 18. In Udvarkely Pastor
42 Rector 21 In Trifode 48
Pastor Rector 24. In Kütüllö
Parochus 36. Rector 18. In
Aranyos Parochus 34. Rector 17.
Denarios solvat

Comi
B

92. Pars Quinta

Inter-
tentio
Comitis

Comitiva Rectores per Seriem
tenentur; sed e Viatico Senior in-
terventionem procurabit. In Synodo
Bagjoniens. Ao 1723.

Comitia

A Mester Atyafiak emel elöt-
te való végezés és kint tartás pe-
rűnt, non exceptis etiam Vacantibz.
míg Ecclesiái szabadság alatt vac-
nal tartoznak magok közt, Eper-
re Atyánk fia melli illendo Comi-
vát állitani; Nem hal mikor Gy-
noduska, s Consistoriumra, hanem
egjébűveis, ha in Publico jár, mint
Visitatio s egjébűvé, sub Pena
inobedientia; Tiszteletes Atyánk
fia pedig a Cometról viseljen gon-
dot, az is maga kötelezettségé rege-
nyé viderék pag. 42 Art. 42.

De Va-
cantib.
et Vidu-
ant

A Vacansok és Vidualis magok
tehetségűk szerint Viaticumban s
egjebűve concurrálni in commune
tart

De Variis Constitution. 93.

tartoznak In Consist. Paul 1733.

Articulus s. V.

De Subsellis Templaribus.

Antiquis Temporibus nemo pri-
vatam Sedem in Temp. habebat;
Successu temporis ceperunt pri-
vata Sedilia extruere, quod
multos Malos et altercationum ac
Controversiarum fomes exitit; per Se-
niores quidem cum sibi Adjunctis Se-
cundum Familias dividebatur, sed non
raro ad. Pr. Consistorium et Synodum
Controversiae cum magno metu pene-
trabant. Hinc

A Templombeli Székek arant re-
geztetett, hogy Schultis Seninek a Tem-
plombz tulajdon széke vagy ülé helye-
ne legyen, hanem kiki üljön oda
az hol őrös helyet talál; az is pe-
dig ha majornál elebb meggyen, ül-
jön a' széke belfő végére hogy a'
hár

94. Pars Quinta

kih kétségbe elegendő máskönn ne tor-
jongomának sub pena d's 60 Duali-
tate in radem Ecclae cedente, 3trialitak
a Curatore sibi referenda; mellyet ha
a Curator defummalni negligalna, az
Eppereft tempore Visitationis a Curar-
toron in duplo defumaltatni ne mu-
tassa el. In consist. Pand. 1762

A Templombeli székek arant
valo végezését a Re Consistorium
újabb T Eppereft Atyánkfiai által
publicaltattya, ci magok, se Visitatio,
se Curator, se Ecclesia azok ne sol-
tynak, hanem mindenekkel meg-
tartassák sub pena Floré iz In
Consistor. Pand. 1776.

Articulus VI.

De Templarib. Negotiis.

A Templomból aki utolsó Enné
végezése előtt li jöne absq. gra-
vi causa, toties, quoties büntetessék

ad

De Variis Constitution. 95

ad d's 34. mellyet a Curator ix-
remissibiliter Defummallyon ei
az Ecclae Ládájában tegye, alioquin
magan defumaltatik confer in
Gr. Consist. Ao 1763.

* Ha li Templomból li jöven
az In Haza előtt meg állanának
zene bonalmai, kiáltozni, versengeni
a Curator legottan minő tovább
valo halogatás nélkül büntesse
Flor I. a pénz az Ecclae Ládájából
tétessék, ci Visitatio idjén rolla
Lámallyon In Synod sz. Felv. 1762.

* Ha ki mást a Templomban
meg tásigálna büntetessék Flor iz

* Senki Pap hiva nélkül a Ha-
rang kötelekez ne nyuljon hozzá
art meg vonyá; secus büntetessék
sz. egy Florint a pénz az Ecclae Lá-
dájából tétetessék Supr pag. 73. Mo
Ha

96. Parva Quinta

- * Itt valamegy Paraszt ember Tem-
plomot nem akarva járni, Házom
Vasár nap egy más után melto ol-
 nélkül elmulatván, Kezi kálodabz
verettefiek (ompil Const. Part ima
Tit i. Art. 1. Nemus ember toties
quoties Flor 3 büntettefiek
- * Templomb. Halattat temetni
vagy oman Hált testet li hámmi ti
lalmoztatik Sub pæn Flor 12. Tem-
plum non Mortuor ne Sepeliendi
Sed vivos et Deum colendi. Locus
Sacer est
- * Más Vallason kívül nem adi-
gáltathatnak a' mû Templomunk
Párochiánk körül való dolgokra; egyeb-
arant ha a' mû Templomunkb. akar-
nak járni, nem kell tiltani, ha segit-
séggel lépnek

Artic

101
De Variis Constitutione 97

Articulus VII

Ar. Harangozásról.

- * Az Ecseli vagy Talarodáfra való
Harangozás meg engedetik csak v.
Harangozat állításnak, vagy a Mesz-
ternek azért fűrészenek. In Synod.
Táraiensi. 1735.
- * Az Halattak Temetése alhatma-
rosságával való Harangozásban ob-
serváltassék a' régi Constitutio pag
74. 7mo Ugy hogy ha azon Nap
temetik Harangozának Negyszer, ha
pedig nem azon egy Nap temetik há-
romszor, többör ne harangozza-
nak Sub pænâ Flor i. Az Eccta la-
dájában tegyék
- * Az Halattakra való Harangozás-
ban ilyen rend tartassék; Első a'
haggatar mikor elsőbb kell az Ha-
rangozat venni, Másodszor a' Del-
tájban vonnyák egybe; Harmadszor
egybe

98 Pars Quinta

egyőz vonván, vonnyának utánna Gyü-
löt, végre kifizőt; Ha pedig más
Napra halad a' Temetis, reggeli
Templom után vonnyát egyben, an-
nak utánna Egyőz vonván akkor
vonnyanak Gyülöt utánna; kint
kifizőt havangonának, kintőz
a' kiz kselesnek büntettségnek
Flor. i. A' Pénz az Eccta Ládájáb
tetettség

* Ha másol leványák Havan-
goztatni 24 Denár egy havango-
zástal Taxája, más Valláson le-
vőth; Egész Ceremoniával való
Havangozás Flor. i. Den 2. Az Ec-
clesia Ládájáb tartozik In Vi-
sitatione Reali ad Ecctam sz. Peli-
zeiersem Anno 1684.

* Ha Valami Lärmára Egészre
Lopásca, vagy egyéb véletlen dologra
az Havan

103
De Variis Constitutionib. 99.

az Havangot félen kell venni; ugy
is előre a' Papnak jelenteni kell;
De mind, apróság dologért Faku
gyűjtésért azt nem illik cselekedni
sub Pena Flor. 3.

Articulus VIII.

De Cena Domini.

A' mi Ecclesiáinkban Epszen-
döben Négyeser legyen az Ur sz. Va-
torával való közös alkalmatossága az
Három fő Imepeken és sz. Miháj nap-
kor öfvi időben; nullról a' Reale Con-
sistoriumnak ilyen végezése van.

* Az öfvi Communiát mindig Atyafir-
al uszupállyal sz. Miháj nap előtt, a'
mely Vafarnap leg közelebb esik, azon
a Napon; Ha pedig Vafar nap esik sz.
Miháj napja a' Communionak ide-
je akkor kétszer Forda A 1694. 2ta
Jannar.

Ha

* Ha melly Pap vagy Mester Uri sz: Vattorával nem élne, Pap 6 Forintra a Mester Iza büntetessék; Papnék Mesternék fel fel annyira büntetessenek. Ao 1761. In synod Adam.

A lil az Ecclesiá valami különös indulatból, Papra vagy Mestere való haragból, vagy más Felebarátságok ellen való gyűlöletből; vagy egyéb alar mi emberiség miatt, helyben Uri Vattorával nem élnek; hanem Uri Vattora Venni más Ecclesiákba mennének; az Papok mint idegen esziretten embernek sine proceria infirmatione et Testimoniis alibus Parochi, Cujus Ecclesia Presint, et quibus nam moribus, az ollyanok Uri Vattorát ne adjanak, mert aki egy hejt haragból az Uri Vattorát kerüli, Masutjo Lelkkel abból hogy készíthetne? In synod. Horoz. Ao 1760 18. Junij

Hae

Hae Constitutio reasumpta iterum in synodo Vargyasiensi Ao 1761. Sed non sublata, Salummodo Parochi ammoniti sunt, ut in observatione hujus circumscripti essent, ne aliter cui digno adventanti, et non in casibus praenatis versanti Sacra Cenam indignè subtrahant.

* Ha mi kenyér és Bor az Uri sz: Vattora vitele alkalmatosságával meg marad, Curator és Egyházi Atyafiak a Pap Házához közelebb vigyék be és ne magok tartassák el.

* Ugy kétséssel el a Curator és Egyházi Atyafiak az Ur Áprulát idejében kenyérrel borral elegedendő képpen hogy ha vigyázatlanok vagy valami szándékos Alkalmatosságok miatt fogják az lefűteni az animadversio nem kerül el.

Az Uri

- * Az Urisz Vátsora vetele alkalma-
 ságával majd mind, Ecctálb, lehet
 olyan rendelettség, hogy nem el-
 nyek mikor az Urisz Ástálához men-
 nek elé, mások akkor mennék ki, s
 ottan tájon loznak, melyről intet-
 nek hogy a ne legyen, az Isteni szolgá-
 latnak véget kell vársni, vagy al-
 kalmaságát kell, a bűnség úgy
 hozván, a ki mentésre keresni; alio-
 quin azon büntetésen maradnak,
 mely a Templomból utolsó enélb
 vége clatt ki jövöl ellen retetett
 An. 1763 Vide Supra Pag. 94 Art. 6.

Articulus IX.

De Funerationibz et ejus circum- stantiis.

Ha ki Halattya felett Predikál-
 tatni akar, a Papnak jó idején ad-
 gyon hírt, külfömben nem tartozik
 Predikállani. In Synod. Sz. Lászlai-
 ensi Anno 1643.

A Tem-

De Variis Constitutionib. 103

- * A Templomban temetkezni nál-
 lunk s lozunk nem lehet; Nemis Ha-
 latall, hanem elött s In Desce
 hirdetésének helye a Templom
 Part 5. Artic. 6. Folio.
- * A Loci Minister Atyafiak Ha-
 lat felett egy nél többet nem tartoz-
 nak Predikállani; Ha kik azért
 koporsób, retelhor a Predikator Atya,
 fitol art kívánják, hogy Predi-
 kállon fizessenek egy Vona Forin-
 tot; Secus a Pap ha nem fizetnek,
 sub pena, többet egy nél ne predi-
 kállon; Ha pedig történnék, hogy
 egy nél több Halatt lenne, Nem tar-
 tozik a Pap mindenikb külön pre-
 dikállani, hanem vagy vgyél egy
 helyre, vagy egyiket mas Napra
 halatssák. In Synodo Sárdienfi
 An 1764. Die 20 Junij.

Exte q Benjaminem
 Palfi
 Meg

104. Pars Quinta.

* Meg engedtetik ha valaki kíván-
nya hogy Halattya felett két Pre-
dicator legyen, de más helyben
lévő Papot, azon Hellyben lévő Pap-
nak akarattya ellen ne introdu-
cálhassanak Predikállani In Syn-
odo II sz Laplensz. Aó. 1643.

* A Pap az Előttől a Halattal el
ne búsztassa In Syn. sz. Lapl. 1643.

* Sok ízben meg tiltotta a Gräle
Consistorium, hogy a Predikator az
Halattat az Előttől ne búsztassa
és ne versificallyon; hanem a
Textushoz képest, sz. deas szexent
alkalmaztatást vehet; Ha hi pe-
dig orátor, vagy Enklő Mester ál-
tal alarja azon Ceremoniát vég-
hez vitetni, Deposito Sallarió nem
vitatalmazatik; De ha a Predika-
tor ennél is jobban volt vitatma-
zálva ellen mégis azt helyesbí-
minő Processus nélkül az ordinari-
us Espereft

De Variis Constitutionibus

us Espereft büntesse meg Canonice,
és ha mégis nem super sed calna is-
mét arnyira büntesse meg és a Gr.
Consistoriumnak is deferállyá, mint
ollyan inordinatus, Nem enged-
meshető, homán Hivatától va-
to el szakadtatását várhattya az
ollyan vak merő Atyafi; ha pedig
az Espereft a büntetést elmulat-
ná a Gräle Consistorium Duplu-
mat exigállyon ö Hegyelman. In
Synod. Heriz. Anno 1774

* A Halt Teszke Városokrol, Far-
sokrol kivittethetnek; Ha a ke-
servefek meg egyeznek aránta, ha
rangoráffalis tartoznak szolgálmi.
Approb. Cons. Par 3kie Tit. 5.6. Art.

* A Halt restet 24 orak elätt az
orßagnak régi végezése ellen nem
lett el temetni.

Articulus X.
In rationem et conservationem

Scho

106 Pars Quinta

Pro Scholae Tordensis fundus Pandio-
Scho- poli conservetur; unde per Prae-
la Tor. sidem Consistorii pro Septimana-
denfi li Divisione administratur singu-
lis Septimanis Flor unus, in Fe-
bris dimidius et Rectoris Salari-
um Solvendum. In Syn. 11. April. 1777.

Articulus XI.

De Praeceptoribus & Discipulis.

A Tanítvány gyermekeket, nem
Sáral, vagy püspök-lelzet verjek a'
Mesterek, hanem korbátsot tartsa-
nak, külömbj ad Flor 3. büntettef-
senek. In Consist. Pand A. 1773.

* A Mesterek kezek miatt ha a'
Tanítványok dagadást, vagy kéket
mutatnak Flor 3. Ha vért résnek
Flor 6. büntettef-senek. In Synodo
Borath. Anno 1735.

* Az Atyák a' Tanításeket tar-
toznak fizetni, mert ajándékon né-
tartozik a' Mester tanítási In ead.
Syno

De Variis Constitutionibus. 107.

* Synodo ex eodem Anno. Mind-
azonáltal, azért, ha az Atyák nem
fizetnek, nem lépén a Mesterek
a' Nem tanításeket mentesek, mint
hogy a' meg fizetéseket, vagy meg
fizettetésnek rendes uttya vagyon;
arral sem menteskedhetnek, ha ma-
gok idejében a' Gyermekeket nem
találják az Atyák fel küldeni;
mert olykor kevés idő alatt is men-
dentek a' Gyermekeket Solva vithatni
In Consist. Pand 1774. Vide de
Salario Institutionis Pueror pag.
Artic. XL. XLII.

Articulus XII.

De Eleemosynis.

Mind, Holnapnak első Vajár-
napján, vagy az Imepelenis az Ec-
clesia, Scholák szűke publicat-
vassik és az akkor gyűlt alamisna
ad

108 Pars Quinta

Administratae In Consist. Pand.
Anno 1777.

Articulus XIII.

De Institutione Puellarum cepiz
vati et Salario Eiusdem.

A Léányok tanittasának ideje
sz: György Napról fogva határoz
tatik sz: Mihály napig, az alatt az
indó alatt Vajarnapokhoz tartozik
a' Pap hűlönösön tanittani, mellyért
a' Léányok is egy Nap tartoznak dol-
gozni, ki ki maga ideje és állapot-
tyához képest, a' mi és mennyi dolgoz-
tatik; Ha nem akarának a' Curia-
hoz tartozik, mint a' Dext, szintén
ugy ertis meg fizettetni az egy Nap
számat; Ha ki nem jár tanitásra
azért büntetessék D^o 24. A' Nap
számat is fizesse meg. In Synodo
Archiepiscopali 1758.

Articulus

De Variis Constitutionib. 109.

Articulus XIV.

De Copulatione Personarum Diversarum
Sae Religionis.

Decretum Suae Sacrae Matris
Positivum De Dat. Viennae 4ta
Aug. 1758. Interdictis Reforma-
matae et Lutheranae in illo Princi-
patu Religionum Ministris, ne de-
inceps Diversarum Religionum Per-
sonas, si una earum Catholica fue-
rit, sine licentia Episcopi Catholi-
ci Copulare audeant; Ubi tamen,
ad advertendas, quae Secus fieri
possent querelas observandum erit,
ut quavis pars Suae Religionis Mi-
nistro Stalam in Particulari Salve-
re teneatur.

Articulus XV.

De Celibatu Rectorum Scholae.

Ne impofterum Ludi Rectores
recentior e Gymnasio Pandiopolit-
ano

100 Pars Quinta

tano egresti per triennium Matrimonium contrahere possint. In prima Representativa Synodo Rūs Sacerdotum A. 1669.

#

Reminiscit láttuk, hogy az Ház-
zas Mesterek el hűlven a Tanítástól,
oktatást igen meg fogyathoztanak; azért
a modo impostorem: Házasságok:
Aholson, sz. Ivanban, Bálónb, M. Atyán,
Feszvármegyéb. Herizen, Udvarhely
székh. Dersb, sz. Mihályon, Vargyas-
on. sz. Mártonban. Maros székén: (sz.
sz. Mártonb, sz. Lászlón, Küküllő var-
megyéb. Dürö sz. Mártonb, Sároson
Aranyos székén: Dágyonb, Kővenden
Föröszlon, Házasság Mesterek lakni
ne engedessenek; Ha meg házassá-
gok rovabb ne patialtassanak azon
Ecclesiákn; Ha az Ecclesia ez ellen ara-
vatoskodnak, Nátelen Mestert nem
akarnak vinni, post singulas am-
monitiones a Seniorok Flor 3 ex-
qual

De Variis Constitutionibus III

quallyanak az Ecclesiam; ha a Senior
vel negligatnak a Püspök rajta du-
plumát vegyen Deliberat. in synod.
sz. Pelinziensi A. 1672

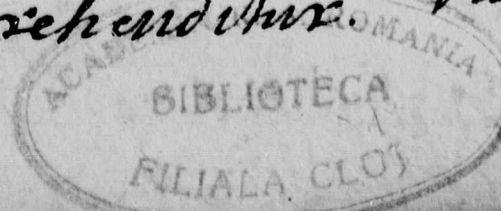
Articulus XVI

De Ordinatione Rectoris ad Pastorum. ^{Ordinatio}
Rectores nudi etiam tempore ad ^{Rectoris}
Pastorum ordinati tenentur obedire ^{ad Pasto-}
Sub pena venientibus intentanda ^{ratum}
In Synodo Adamasiensi A. 1681.

Articulus XVII

De Divorciis.

Non pro eodem habenda sunt Di-
vortium et Annulatio Matrimonii;
Divortium si quidem ex causis ^{Sup-}
venientibus fit; Annulatio aut ibi
habet locum ubi Matrimonium con-
tra Legem initum est, quando vel
in consensu, vel in Habilitate de-
fectusprehenditur. Vide Tractat.

Tractat.

112 Pars Quinta

Theolog. in Systemat. de Matrim.
Deductia non absolute faciunda
Sed cum consensu Superintendentis.

Articulus XVIII

Decretum Sive Saecrae Matth. de
Dat. 14ta Apr. A 1731 Super eo ex-
ne de levibus quibuscumque causis di-
rectia fiant, quod Excelsum Regium
Suberium ad sexum communica-
vit in sequentibus: O Fellege mint
Indisputabilis Index Supremus in
causis Maximomialibus Subditorum
Sive Religionum Protestantium par-
vantisol et irant: Hoggi a modo in-
posterum Regjelműk, mind az alat-
ta való szorgalmatos Subordina-
tissa katonasón vigyázának arra,
hogy az Házafol lőrt történető
Divortiumot, nem másképpen ha-
nem csak igen mültő és Regjelme-
tel Theologusital és Doctorital

ap

117
De Variis Constitutionibz. 173.

approbataat skolbol legyenek, azol-
is pedig ugy, ha az olak Törvényesen
Comprobaltanak, akkoris in favor
partis innocentis legyen a Decisio;
másként az. egyenlően Házafol
a keresztényi békejés cohabitatio-
placide dissolutassanak, a' kőzöl
lőre béketele-seguel olai szorgalma-
toson ki keresztessenek, és illendő kőp-
pen orvassaltassanak, a' gonoszok és
valmerő ellen, mind igaz kemény-
séggel, etiam cum imploracoe secula-
ris Drahtii kell procedalni; az hol
pedig sülsőig quoad hocum et men-
sam idig való separatiat vagi pedig
Divortiumat elkerülhetetlenül ké-
vátma és horna magaval avcol a'
secularis Magistratus elegedendő
képpen informaltassék, hogy a' ma-
ga kőpnt kőrepe és véghez vihepe
Mellyeketi Regjelmutel így ért-
vén, és tudván, atoz képest allalmoz

raspa

114 Pars Quinta

tassa magát, és az alattak valónakij ere-
berent promulgálván, szorgalmasan min-
denütt observáltassa; mert külömbz ha ez
ellen valálva valahol valami tortenni,
Kajjelmetek tartozik eccet meg felelni
és így rapaprattatván a dolog az ö felse-
ge nehé animadversióját, tanqm Man-
dato Regior non observatores bizonyo-
son et nem herülék. Publicat Anno
1731 Die 2^a Martij.

Articulus XIX.

De Dote Paraphernalibus & Alimentatione prolium.

Suae Sacratissime Mátti; De Dat
Viennae 3^{ia}bris A 1768 placuit be-
nigni ordinare, de Dotibus Parapher-
nalibus et Alimentatione prolij, per
quos et qualiter haec definiantur et
elargiri procurentur Selt ut: Sal-
va manente ceterum Jurisdictione
Ecclesiastica: Determinatio non modo
Dotum

De Variis Constitutionibus. 115

Dotum seu Quanti, si agatur ad id, quod
inter est, Sed expensarum etiam Puer-
perii ac Intentionis Prolium, ut ut
penes actionem e Capite Deflorationis
Suscitatum ab Impregnata praetende-
rentur, haud secius Alimentationis in Ca-
su Separationis Matrimonii Consideris.
nullatenus concessa sit; quin in omnibz
pra allegatis huiusmodi casibus, si et-
iam partes coram illis in quantum
aliquod sponte convenissent, nulla execu-
tio praestetur; Sed in uno alterove casu
Litigantes ad Competens Forum Secula-
re dirigantur; et haec respectu cujus-
cumqz Religionis eidem additor in-
reducatis et publicetis, quod etiam de
Paraphernalibus in restituendo confi-
derandum erit

Non multo post tempore subse-
quutum est Rescriptum de Dat^o illor^{um}
Viennae 25 9bris 1769. in Verbis:
Interdicendum Nempe per Official^{es}
Magi

116 Pars Quinta

Magistratusq; Locor Scio, et quidem
sub Notabili pena pecuniaria, in de-
fectu aut. mediocri sub gravi pena cor-
porali universis et singulis: Nullus
in praemisso merito coram extraneo si-
ve Seculari, siue Ecclesiastico Magi-
stratu, seu ut Actor, seu ut Accusa-
tus Litem ingrediat, antequam se
suo Magistratu infirmaret, directio-
neq; ab eo licentiam obtineret; non
absimiliter unusquisq; qui obtenta
licentia alio se conferret aut sisteret,
latum ibi pro vel contra iudicium
ordinario suo Magistratu indilate
exhibebit; Magistratus e' converso e-
mergentibus huiusmodi casibus, si am-
be partes Subditi Nri essent, in suam
praesentiam vocabunt, et ubi nulla Ma-
trimonii promissio praetenderetur aut im-
pugnaretur, nihilominus tam pena
capite fornicariae, quam satisfactio-

pro

De Variis Constitutionibus 117.

pro defloratione et puerperio, aliz
mundaoneq; proli, ita etiam in casu
negata paternitatis competente in-
quisitione procedent, sententiamq; fe-
rent; In illis aut casibus, ubi gra-
venti auxilio opus foret modo pro-
prio Matris indige, ut et proli; mo-
ram non concedendo, nec causando
competent adfident. Ad haec ob-
servatis Matrimoniorum dissidiis rem-
pessive prospiciunt, illaq; reconciliare,
partemq; sententiam corrigere enten-
tur; Tandem ubi emendatio sperari non
posset, et si causa legitima separa-
tionis immineret, hanc quidem ad
iudicem Ecclie remitterent, cum
ea tamen reservatione, quod con-
secuta separatione, de necessariis
Alimentis quoad Determinationem
quantitatis, a Competenti disponeretur.
Non absimiliter itaq; et Hi et For-

nica

iii Pars Quinta

micarii, et alii, qui propter permissi-
onem Matrimonialem ad Iudicem
Eccliticum remittuntur, ibi denique in
merito iudicabuntur, ad exhibitio-
nem litarum sententiarum adigen-
di erunt.

Articulus XX

Impostea a Sedrakon emanat i ema-
nando Deliberatumok, sine ren-
sionis, a V. Representativumnah kut.
desenck, halathis reidealtatvan an-
nah utarma approbatat v. rejeutat
Fisteleter Suppöl Urnam fog irin, et
quidem, nem tsal maganofow a De-
liberatumat Simpliciter, hanc cum
toto suo processu a Nataris irja
hi es ngi kildetteffel hi. Extrad.
e Represent. Consistorio 1782.
1782. (Hae Constitutio ab certum
casum nobis natum facta est.)

Actie

De Variis Constitutionib. iii.

Articulus XXI.

An alio Forimolow, Quindenatis Se-
cken hi foyt Matrimonialis causae es
egjebeke (exceptis iis, quae moram non
patiantur, et quae immediate Repre-
sentativi Consistorii objecta sunt.) Nem
a Representativum Consistoriumna;
sed ad Exale vel synodale Consisto-
rium apellentur. Non aliter etiam
inter Ministros vel eorum ratione oc-
currentes Difficultates, discutiuntur
primum in Visitatione, aut Quinde-
nali Sedra Synodalem conventum
praecedente; si componi res non possit
ad synodum deferantur, ut ibidem.
pro futuro dislocatio possit fieri;
quo in casu Difficultates uno pri-
us Mense ante synodum, hic etiam
Transmissionales in causis apella-
tis, Generali Nataris Submittantur,
ut in synodo possit de iisdem cum
preparamento Iudiciali referre

Publ

Publicorū vero tractandorū per
 Represent. Consistorium Terminus
 figatur. Singulorū Mensium ultimus
 Dies Sabbaticus, qui Terminus ob-
 servandus erit iisdē, quicumq; ibi
 negotia tractanda habuerint, alio
 tempore servabuntur. In Synodo
 Derfensi Anno 1783. vide pag. 78

Articulus XXII.

In Singulis Diocesisbus vobis Sedria
 Director seu Fiscus constituendus erit,
 sive e Commendatis Sedriae, sive e
 Nro reliquorū Featrum, qui capax
 sit munere illo, et idoneus, qui pro-
 cedet contra delinquentes perso-
 nas Ecclesiasticas et accessorias, ne
 in processu Litis Seniores excedat do-
 mo Induaria, sed tanq̃m Praeses of-
 ficio fungetur.

Articulus XXIV.
 In Locis et Ecclesiis extra Circulos
 Limit

Limitanea Militiae Iurisdictionis eaz
 frontibus, (specie Parochorū Secundorū) (aper-
 antiquum usum dependant, quout Limi-
 sine Maltis Decretum Interpretata. tunc
 rium repandit e Reg. Puberino eman-
 natum; In saeculis vero Militaribus &
 Siculis juxta Denignas et recenti. Alio
 oris ordinationes praestanda sunt, rum
 Primarii in eadem Domo Hospites
 ratur. Secundarii xpe 30. Bras-
 um sublatum est. Sub No 2409.

Articulus XXV.

Sicut saepius, eatenus modo circa
 Dona Eccliarū Determinatur a Reali Visita-
 Consistorio, ut Rēdi Seniores diligen-
 ter ad ea inspiciant Tempore Visita-
 tionis praecipue, et Prolocutionem et collum-
 ctos in Visitatione confectum, in ve-
 vis paribus Reali Consistorio quatan-
 nis exhibeant. In Synodo Nyárad
 Sz. Lászlaiensi Anno 1784. Art

Articulus xxvi.

Ad querelas Ludimagistro circa
Curforiam, pro allevatione determi-
nat. Quidam Pastores quoque ad Nori-
tum Curforiam conducendum usque
Pandiopolim a proportionem concurre-
rendum esse, donec Gravis Consistorii
confluxus celebrabitur; Synodalem
autem Curforiam debito modo, et ordine
perambulabunt; si quid interim in-
tercalatititer diverfandum erit: ex-
ceptis illis quae moram non patiun-
tur: a Diecesi una in aliam per
Revdos Seniores dirigantur, et ducantur
Non obstante Diecesium et admini-
strationum differentia, cum com-
pendium ratio et publica necessi-
tas eam moderationem exigat, non
tamen semper eadem directione; sed
cum aequa proportionali variatione
per

Curfor
re ve-
cens
ordin
natio

per Dnos Archidiaconos moderan-
dum erit. In Synodo Tarrasfalvensi
Anno 1785 17^a Junij.

Articulus xxvii

In sequentibus proximè, hoc Arti-
culo, quaedam singularia recen-
sentur et in Seriem Articulorum
referuntur, ut tanto magis eorum
memoria maneat et ab interitu
vindictur.

* Supremum Consistorium erectum e
Secularibus et Ecclesiasticis Vro Septe
viris Primariis, quorum officia in ali-
quot certis punctis figuntur, et mu-
nus ejusdem enumerantur in Reali
Protocollo ad An. 1729. Tandem

* Representativum Consistorium
statuitur, et ejus Auctoritas, offi-
cia recensentur, protocolantur, pu-
blicantur. In Synod. R. Abraham 8.
Anno 1778 23ra Junij

* Infrascriptio Supremi Curatoris edita
Ao 1753.

Infr

124. Pars Quinta

* Instructio Normativa pro Synodo celebranda Ao 1751 in Consistorio Generali elaborata.

* Generali Notario pro labore determinatur Floz 6. 2. Sex; Ut etiam Os Ecclae P. Joannes Dölömi Notario Grali in praesentia administrat Floz 6. Dz 30.

* Hodie Grali Notario Salitur ex Elemosyna occasione Synodi in Templo obviente Floz Rh. 2. 2. Duo Rhencus. Ao. 1716.

* Officia oratoris Ecclae; qui etiam Os Ecclae dicitur haec sunt I. Ut Os Ecclae Consistoriales et Synodales conventus et Actus convenientibus precibus inchoet et claudat Ao 1748 in Consist. Paudy. 2. In Synodis Disputationes precibus brevissimis concludat. Hoc olim Gralis Notarii officium erat, videantur Discipl. Eccles. pag. 29. In Additamentis; Hodie per
Nota

De variis constitutionib. 125

Notarios Diocesanos praestant: Alii quando Seniores Diocesani perficiant, jussu Superintendentis per ordinem praecabamur. 3. Occasione Synodi Salutationes et Valudictiones P. Superintendentis respondendo excipiat. 4. Cum Consistorium aut Synodus ab aliquo accepta, aut mensu excipitur, ratis quatuor gratias agat; Hoc per alium quoque facere patet. 5. Si Superintendentis aliquem in ius attrahat ratione officii, Os Ecclae in Consistorio prosequatur. 6. Si quis jure convincitur coram Consistorio aut Synodo penitentiam exigat et Iuramentis subdindat. 7. Elemosynam in rationem Fratrum egenorum congestam subdindat. 8. Sit conservator Mulierum et Taxarum in Consistorio obvientium. 9. Palacium Grali

126 Pars Quinta

Realis Notario praestet et exolvat.
 10. In Absentia oris Ecclesiae vel defe-
 ctu quocumque, haec omnia officii
 erunt ejus, qui proximus Senior
 aut Consistor fuerit, facere.

Articulus xxviii.

Si quis Minor, absque Exmissione
 Superintendens, aut Senioris Com-
 petentis in Inquisitione procedat, ar-
 bitrariè mulctandus venit. In Synod.
 Admos A. 1681.

Articulus xxix

Ha mi méltó panaszol. lehetnek
 Pap vagy Mester ellen, elsőben Vi-
 sitation., vagy Partialison, akár a kőri-
 an adattassanak be, és ha ott vége-
 nem szabadhat, azután az Eperest
 által ugy pönorállanak a' Re Con-
 sistorium eleib, mert ha más uton
 méggen a Consistorium nem aszumállyá
 In Synod Dessau. 1780

Se Pap.

131
De Variis Constitutionibz. 127.

* Se Pap, Se Mester, Se Más akár-
 ki, Infrantiat a' Synatb, vagy Con-
 sistoriumb be ne adjon addig; ha-
 nem elsőb adgya a Visitation, vagy
 Partialis eleib, hol ha nem igazit-
 tathatik, reportaltassék az Eper-
 est által a Synodusb vagy Consi-
 storiumb; Külömb Infrantiája nem
 olvasztatik fel, és valaszt véc nem
 vésen, hogy a Nagjobb Dolgok igaz-
 itására szolgálhato idő allyanokb
 ne tálteffél el.

Articulus xxx.

Se Minister Se más még a' még fo-
 gyathozat Ecclesiis, Eperest es Az-
 seporok híre nélkül a' Dört reve-
 ni, vagy pállitami ne attentallja
 In Synod U. sz Lászlaiensi 1665 Dis-
 ciphin Eccles pag 21. § xiii.

Artie

Articulus xxxi.

Ha a Papok Fiai Secularis status
ban, külfő és Nem papi Jóságban
szállanak, mint más Fala periben
lakók Papnak Mesternek Dert ad-
ni tartoznak. In consist. Paul. 1695.

Articulus xxxii.

Az Epperek az Inspectorokkal ed-
gyütt annuatim visitálván, a' Nobi-
litast kedves Atyáinkfiat requirálják
és ad Beneficandum honorificet ad-
hortálják. In consist. Paul. A. 1777
Mro 5to.

Articulus xxxiii.

Az Atyák a' Tanításért tartoznak a'
Mesternek fizetni külömfőn, mert
ingyen nem kívánhatták; a' Dert
a' Templombeli szolgálatért jár. In
synod. Szovachi 1725 Vide Supra
Fol. Part. 2da Artic. XL.

Artic
2

Articulus xxxiv.

Szombaton az Ecclesiabel az Atyafi-
ak el ne menyernek, nisi inevitabili
de causa, hogy Vasárnapon az Ecclesia
Cultus nélkül ne maradjon, Haíak né-
pet, Selediket is mint Nyugodalom-
nak, és Isteni szolgálatnak külöfös
napján, homi continellák, Utoráfo-
kat mint a' külfő Törvények is meg
határozhatik ne tegyenek, Sub pena
arbitrarie infligenda. In Consist. on-
ist. Proce. habit. A. 1738. 21 Januar.

Articulus xxxv.

A Scholák Kolosvárt Jordan az
Ifiak nagy hajjal be'ne vetettefennek;
Ugy a' Funetiob terő Atyafiakis mar-
golat, Hajolat, Pakállokat, Kontöfö-
ket szabják a' régi Szép usushoz, a' He-
veder ovek, Hífra nyakvaralok, Ho-
dos süvegek, Uj módi kerek süvegek

tallal
3

rollaltaspanak; mäsleint buntettepe-
nel Flox 3. In synod s² Benedek
A 1746. Die 22. Junij.

Articulus xxxvi.

Observationes pro Schola Hordensis.

1. Exactor singulos fratres describat quando recepti in Numerum studii
forum et quando promoti ad Poësim
vel ad oratoriam, et Superintendenti
transmittat.

2. Singulis Annis ante fratris con-
sistorii celebrationem Superintenden-
ti, aut Rectori Collegii Pandiopolitani
transmittat^r toto precedenti Anno
qui et quantum temporis Scholā ab-
fuerunt cum specificacōe Dier^u Men-
sumq^{ue}, abitū etreditū, simul et
rān^{ti} cuiuscumq^{ue} Neglecta, quoties
cumq^{ue} eodem Anno Declamaverit
vel non Declamaverit et quare?

3. Qui Concionatum exmittunt^r
elapsi

De Variis Constitutionib. ist.

elapsi Festis Diebus, nisi redierint
sub spatio unius septimane, careant
tunc a se acquisitō Patroni Beneficiō.

4. Singulis exercitiis, seu Poëti-
cis seu Rhetoricis Subscribant^r An-
nus et Dies, nec non Componentium No-
mina, easq^{ue} Diligenter conserventur,
et cum Pandiopoli receptionum sol-
licitant, easq^{ue} representent^r Rectori
Scholae Pandiopolitane, cum authen-
tica Hordensis Rectoris Subscriptione
et annotatione temporis, quando sit
fuerint Studiosis Hordensibus annu-
merati.

5. Fratres visitandi gratiā si qui
Civium Scholam ingrediunt^r, vinum
aut aliquem potum inebriantem,
eis em procurare non liceat, ne sit
occasio temporis Studior^u suffragandi,
verum ut absolutō suo Negotio quan-
to ocyus recedant, talium vero Occo

132. Pars Quinta

Oeconomus rationem habeat et Notet

6. Confabulationes inutiles acci-
piuntur in Schola vitentur, Musica In-
strumenta, Aena non tractentur, fre-
quentes extra Scholam excursionēs,
illicite sint, si enim Porta archiori
custodie subiciatur sibi imputent
Scholae cives, praecipue Repusculō fa-
cto, porta semper claudatur, Oecono-
mus aut absentes Notabit.

7. Inter Leges Scholae Paudiopo-
litanae habetur: Qui rex in Septimana
Lectiones sine iusta causa neglexerit,
proventu ejusdem Septimana pri-
vabitur; si vero contingeret eundem
neque Tempora frequentasse, nullum
que jus ad Divisionem habere, ali-
am incurset poenam, vel sequentem
amittet Divisionem; si Secunda vice
id fecerit, in carcerabitur; si tertia
vice attentaverit frequentabit aut
Novitietatem subibit; si quarta vice

rescu

De Variis Constitutionibus. 133

rescindetur Juribus et Societate
studiosorum

8. Herba Nicotiana utentes in
Numerum studiosos Paudiopolita-
nos non recipiantur, Taliū vero
Rector et Exactor sollicitam Cur-
ram habebant. Signat. Paudiopo-
li Die 6ta Martij A 1752

Michail s. Abraham
Superintendens Unitar.

Determinatio Graecae Consistorii
Synodalis. Anno 1788 in Aegya

Versalva exhibita.

Panaphar rēterin T. Superintendensū al-
tal hōgy ha pinter sol izben ci kōzelebröl
a mofe kūt eptendije Nagy Agjan vaktatol
Graecae Synodale Consistorium Rendielsci
altari ugjan sorossan parantoltatati
mimo a' hēi nembeli d'fugagnal Canonunk
Devent volo Vafarnapi vamtatāsa, mimo
a' hēi vamtatol i mimo a' pūclenel,

mimo

mind pedig az ez iránt való szolgálmatos
 attentio a Diacefanus Esperesi Atyank-
 ainal; mindazon által egy tapaszkodott
 a Feneratis Visitationai eddig ele' volt
 folytatásában hog' ezen tanítás iránt
 való Rendelések sem a' Diacefanus
 Praelatura, sem a Locatis Ministrerek
 sem a' Kútel, sem a' Officiál képviselői mind
 eddig eleis tökéletesen nem teljesített-
 tel. Mindeháért mostan újították
 ismét ezen parancsolat oly rend-
 késsel pedig hog' mind Ecclesiáiban a'
 Loci Ministrerek által Laikomból irat-
 tapanak a Váfarnapra tanítást gjaloc-
 valható Officiál, mind a' Rendelések, és
 ha lil ez utánra való nézt elmulat-
 nál sem maradni a Váfarnapra tanit-
 tásra azok mind annyira fel jegyez-
 kések, hog' így a' továbbis folytatandó
 Prati

Pratis Visitationai nem perent fel adit.
 hasznal a nem engedelmességből a végre
 hog' a Pratis Visitationis adhasza fel
 azokat attan ahol illik a' szükség szer-
 rectio ki. polgárrattatására nézve. E Pre-
 scollo Pratis Synod. Cons. Die 28re
 Julij 1788 Extra. p. Josephus Salvi
 Gralem Katar.
 Conclusum Pratis Synodi A. 1789
 in Sz Gerlige celebrati.

Determinationum Pratis Consistorii Synodalis
 Anno proximius evoluta in possessione Varsalva
 celebrati latam, cujus tenore Ministris Ecclesiarum
 injunctum habebatur, quatenus quilibet eor' in
 Ecclesia cura sua concredita, Inventutem utri-
 usque Sexus institutionis capacem conscribendo
 eos qui quacumque tandem de causa horis
 ad id destinati, Institutionem negligerent,
 visitationi vel etiam superintendenti de-
 nuntiaret correctionem mali illius pro-
 curaturis in memoriam revocari quod

Officer

offervantiam serio iungit. E Protocollo
 Reatis Consist. Synod. Sando Die 2 Julij
 1789 Edwacat. per Josephum Patij de
 ord. Reatis Consist. Secret.

Conclusa Generalis Consistorii

- 1° Tapasztaltatván hogy nemely Minister
 Atyafiak magok Ecclesiájokat gyakran és
 hóspár időig el hagyják, és a Perent ma-
 gok köteleseget el mulattatják; Ezen vö-
 nak el távontatására határozatott hogy
 emel utánna Senki a Minister atyafiak
 körül maga közelebbre híve nélkül
 három napotnál tovább Deaccessio-
 ni Ecclesiáján kívül ne legyen, mulas-
 son, sub gravi animadvertione.
- 2° Tapasztaltatván az is hogy az háza-
 sagbeli Törvénykezések és jószág-
 ságok ügyek miatt gyakran el vonat-
 tatnak a helyi Episcopali Notarius és
 Assessorok a magok kötelesegetől
 végezve, hogy emel utánna a helyi
 Parochialis és két Quindemalis Beke-

ei Gyülekezetek kívül Rendkívül való Gyüle-
 keztetnek tartásának az illeten Házasá-
 gbeli Dolgok el látása megell.
 3° Minden Községekbeli Egyházi Felsőbbség Ser-
 cente a maga alatta valót Hivatalljoknál
 a kötelesegeknek teljesítése, és a helyi ar-
 tőrül az intézet és javaslatnak helyt nem ad-
 natat. bányák azokkal a Törvények szer-
 tartások szerint mindenek el hozván ma-
 gával a Desamalandó mulatokat, a közelebb
 követhetendő községek Gyülekeztetése.

Későbbesen pedig hat nem községek
 panaszok adattatván fel az aránt hogy
 a Minister Atyafiak a magok tanításbeli hi-
 vatatokat vagy teljességgel el mulattatják vagy
 pedig kevesen, és hat helyi Perent orsók,
 amint pedig ezen panasz valóságának
 nyilván való bizonyosága az, hogy a jobb
 jobb Ecclesiákból alig találhatunk egy helyi
 Tanulót a felsőbb iskolák, halad ha jó
 tanításokkal és javaslatokkal Sercentenit
 a Perentek püliket gyermekeiknek sa-
 nttatásokra, ezek majlandokká tevétt
 het.

hatnincs arra, hogy Aljari kateleffé-
geket helyesítették; Azert parancsolták
nik a Jefe. Eppereft Aljafialnak
hogy Borgalmatos vigyázással legyenek
a Meftex Aljafialk arant, ei ha éket
ebb. a' vifsban hibázn. epre vifsnak
lenyenyen büntetsek meg; mint külfömbz
ei világofodván hogy ezt nem helyesítte-
nek valami tekintetből, magok fognak
Emeny büntetés alá vettetni.

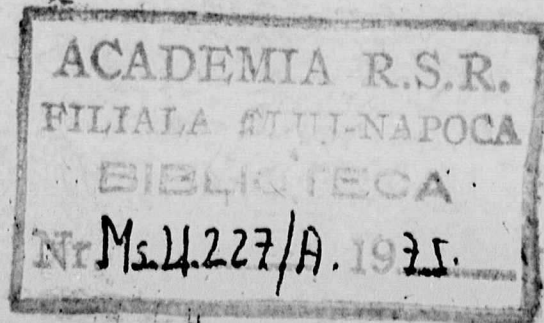
4° Mikor az alfo Papi Délé püben el va-
lasztatnak az Egy máfal törvényező Ház-
zafok, mint hogy az ilyenkor adandó De-
liberatumnak a' Superintendens által
kell meg erősítettetni; a' pedig bizonyí-
tan hogy vallyon meg erősítettetik vagy
nem, ekkor ne promunciatassék a Deli-
beratum a Feteknek, hanem küldet-
tethet a' Superintendensnek, ei ha ez
Confirmállyá, így optan promunciatas-
sék; ha pedig nem Confirmállyá, promun-
ciatassék úgy mint nem Confirmáltatad.

Deliberatum; Mikor pedig az irt püben
ben nem választatnak el az Egy máfal
törvényező Házafok, ekkor Legattan
promunciatassék a Deliberatum,
hadd appellalhassák ha kettjék a Fe-
tek magok ügyeket a' Felföb Délé
püben. E Protocollo Trálij Consist
Gaudy Die 25te Febr. A. 1792. Extr.
per Josephum Pakci De Cadz
Trálij Consist. Ordy Jure Nat.

Conclusa Trálij Consist Unit A. 1795
Die 28 Julij in Dölö

Serio injungattatik a T. Miniftri Aljafialt
hogy emelutánna más Ecclesiához tartozó
kispátalan cleru személyeket azon az Eccle-
sián kívül melyet kispátalan clerikkel meg-
borvándoztatának reconciliálni ne engedjék.
Conclusa Trálij Consist A. 1797. Azon Delibera-
tumoknak mellyek el valái dolgában az alfo Papi
pübenek vették meg midőn sine confirmationis a T.
Superintendensiahoz fel küldetnek meg vizsgálá-
val ha püben nem confirmáltatnakis azok pü-
beni anyagi munka s' fárattáj vagyon munká-
Con

144
 Confirmatnának, az ext határozatott hogy
 ennek utánna aláír confirmatnának az
 olyasmi Deliberatunok aláír ne minden
 Eor a' polott Taxa adattassék meg írték.

MODUS

PER V. M. A. P. E. X. D. A.

R. V. M.

In Cultu Divino apud Ecclesias
 per magnum Transylvania
 Principatum Unitarias unifor-
 miter observandus. az. az.

Az. Jtteni polgálatnas az Erdélyi Uni-
 taria Ecclesiáiban való vegben vite-
 lence Modgya.

Mellyet nevezetesen az Ecclesiáiban pol-
 gálo Ministres. Pap. Mestres Kántor
 Anyasfiai tartoznak kövegni.

Imo:

Hwatalok